EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 15.9.2014
COM(2014) 578 final

ANNEX 1

BIJLAGE

bij het

Voorstel voor een besluit van de Raad

tot sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst (EPO) tussen de West-Afrikaanse Staten, de Ecowas en Waemu, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

BIJLAGE

ECONOMISCHE PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST (EPO) TUSSEN DE WEST-AFRIKAANSE STATEN, DE ECOWAS EN WAEMU, ENERZIJDS,

EN

DE EUROPESE UNIE EN HAAR LIDSTATEN, ANDERZIJDS

Inhoud

Lijst van de bij de overeenkomst betrokken partijen:

Preambule

DEEL I: ECONOMISCH EN HANDELSPARTNERSCHAP MET HET OOG OP DUURZAME ONTWIKKELING

DEEL II: HANDELSBELEID EN HANDELSGERELATEERDE VRAAGSTUKKEN

Hoofdstuk 1: Douanerechten

Hoofdstuk 2: Handelsbeschermingsinstrumenten

Hoofdstuk 3: Technische handelsbelemmeringen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Hoofdstuk 4: Overige niet-tarifaire belemmeringen

Hoofdstuk 5: Handelsbevordering, douanesamenwerking en wederzijdse administratieve bijstand

Hoofdstuk 6: Landbouw, visserij en voedselzekerheid

DEEL III: SAMENWERKING MET HET OOG OP DE TENUITVOERLEGGING VAN DE DIMENSIE ONTWIKKELING EN DE VERWEZENLIJKING VAN DE DOELSTELLINGEN VAN DE EPO

DEEL IV: VERMIJDEN EN BESLECHTEN VAN GESCHILLEN

Hoofdstuk 1: Doel, toepassingsgebied en partijen

Hoofdstuk 2: Vermijden van geschillen: overleg en bemiddeling

Hoofdstuk 3: Procedures voor de beslechting van geschillen

Hoofdstuk 4: Algemene bepalingen

DEEL V: ALGEMENE UITZONDERINGEN

DEEL VI: INSTITUTIONELE BEPALINGEN

DEEL VII: SLOTBEPALINGEN

BIJLAGEN

DE REPUBLIEK BENIN,

BURKINA FASO,

DE REPUBLIEK KAAPVERDIË,

DE REPUBLIEK IVOORKUST,

DE REPUBLIEK GAMBIA,

DE REPUBLIEK GHANA,

DE REPUBLIEK GUINEE,

DE REPUBLIEK GUINEE-BISSAU,

DE REPUBLIEK LIBERIA,

DE ISLAMITISCHE REPUBLIEK MAURITANIË,

DE REPUBLIEK MALI,

DE REPUBLIEK NIGER,

DE FEDERALE REPUBLIEK NIGERIA,

DE REPUBLIEK SENEGAL,

DE REPUBLIEK SIERRA LEONE,

DE REPUBLIEK TOGO,

en

DE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP VAN WEST-AFRIKAANSE STATEN (ECOWAS),

en

DE WEST-AFRIKAANSE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE (WAEMU),

enerzijds,

en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE REPUBLIEK BULGARIJE,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

IERLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK KROATIË,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

HONGARIJE,

DE REPUBLIEK MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

ROEMENIË,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIË EN NOORD-IERLAND,

en

DE EUROPESE UNIE,

anderzijds,

GEZIEN de Overeenkomst van Georgetown tot oprichting van de groep van Staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan (ACS), de verdragen tot oprichting van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas) en de West-Afrikaanse Economische en Monetaire Unie (Waemu), enerzijds, en het Verdrag betreffende de Europese Unie (EU) en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, anderzijds;

GEZIEN de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst die op 23 juni 2000 te Cotonou is ondertekend en op 25 juni 2005 te Luxemburg en op 22 juni 2010 te Ouagadougou is herzien, hierna de "Overeenkomst van Cotonou" genoemd;

GEZIEN het belang van enerzijds de bestaande banden tussen de Europese Unie, haar lidstaten en de regio West-Afrika (WA) en anderzijds hun gedeelde waarden;

OVERWEGENDE dat de Europese Unie, haar lidstaten en de regio West-Afrika hun nauwe banden willen versterken en duurzame relaties willen aangaan die zijn gebaseerd op partnerschap, ontwikkeling en solidariteit;

OVERTUIGD van de noodzaak de economische en sociale vooruitgang van de bevolking te bevorderen, rekening houdend met het beginsel van duurzame ontwikkeling en milieubescherming;

GEZIEN het belang dat de partijen hechten aan de inachtneming van de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en, in het bijzonder, de eerbiediging van de rechten van de mens;

GEZIEN het belang dat de partijen hechten aan de beginselen en regels van de internationale handel, en met name die welke zijn opgenomen in de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO);

GEZIEN de noodzaak de integratie tussen de West-Afrikaanse staten onderling en de Europees-Afrikaanse betrekkingen te versterken;

ERAAN HERINNEREND dat de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas) en de West-Afrikaanse Economische en Monetaire Unie (Waemu) als doel hebben de regionale samenwerking en integratie te bevorderen in het licht van een economische unie van West-Afrika om de levensstandaard van de bevolking te verhogen, de economische stabiliteit in stand te houden en te vergroten, de betrekkingen tussen de lidstaten te versterken en bij te dragen aan de vooruitgang en de ontwikkeling van het Afrikaanse continent;

OPNIEUW UITDRUKKING GEVEND AAN hun streven samen te werken om de doelstellingen van de ACS-EU-partnerschapsovereenkomst zoals omschreven in de Overeenkomst van Cotonou te verwezenlijken, te weten het terugdringen en uiteindelijk uitroeien van armoede, een duurzame ontwikkeling en een geslaagde en harmonieuze integratie van de ACS-landen in de wereldeconomie;

OVERWEGENDE dat de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling, zoals die zijn vastgelegd in de Millenniumverklaring die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 2000 heeft vastgesteld, met name de uitroeiing van extreme armoede en honger, alsmede de ontwikkelingsdoelen en -beginselen die zijn overeengekomen op de conferenties van de Verenigde Naties, een duidelijke visie bieden en aan het partnerschap tussen de regio West-Afrika en de Europese Unie en haar lidstaten in het kader van deze overeenkomst ten grondslag moeten liggen;

REKENING HOUDEND met het voornemen van de Europese Unie en haar lidstaten om West-Afrika aanzienlijke steun te verlenen bij zijn streven naar hervorming en aanpassing op het vlak van economie en sociale ontwikkeling, en met hun verbintenis om de gezamenlijke strategie Europese Unie-Afrika uit te voeren;

REKENING HOUDEND met het verschil in economische en sociale ontwikkeling tussen de regio West-Afrika enerzijds en de Europese Unie en haar lidstaten anderzijds, alsmede met de noodzaak om het proces van integratie en economische ontwikkeling van de regio West-Afrika te versterken;

in het bijzonder REKENING HOUDEND met het feit dat een groot aantal minst ontwikkelde landen (MOL) tot de regio West-Afrika behoort en dat de regio derhalve met ernstige moeilijkheden kampt vanwege zijn bijzondere economische situatie en zijn specifieke behoeften op het gebied van ontwikkeling, handelsbevordering en financiën;

EROP WIJZEND dat de economische partnerschapsovereenkomst (EPO) hoofdzakelijk is gebaseerd op de geleidelijke, asymmetrische liberalisering van de handel in goederen en diensten ten gunste van de West-Afrikaanse staten;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat de EPO een ontwikkelingsinstrument moet zijn dat in het bijzonder een duurzame groei bevordert, de productie- en de exportcapaciteit van de West-Afrikaanse staten verhoogt, de structurele hervorming van de West-Afrikaanse economieën, alsmede hun diversificatie en concurrentievermogen ondersteunt, tot de ontwikkeling van de

handel, de technologie en de werkgelegenheid in de West-Afrikaanse staten leidt en investeringen in deze staten aantrekt;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat stabiliteit en een duurzame vrede cruciaal zijn voor het welslagen van een daadwerkelijke regionale integratie in West-Afrika, waartoe de EPO moet bijdragen;

UITING GEVEND aan hun streven om gezamenlijk de voornoemde doelstellingen te verwezenlijken, met behoud van het acquis van de Overeenkomst van Cotonou en daartoe geleid door de wens om een EPO te sluiten die voor beide partijen voordelen oplevert en daadwerkelijk tot ontwikkeling zal leiden,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

DEEL I

ECONOMISCH EN HANDELSPARTNERSCHAP MET HET OOG OP DUURZAME ONTWIKKELING

Artikel 1

Doelstellingen

1. De doelstellingen van deze overeenkomst zijn:

   a) het aangaan van een economisch en handelspartnerschap met het oog op de verwezenlijking van een snelle en duurzame, werkgelegenheid creërende economische groei, het terugdringen en vervolgens uitroeien van de armoede, het verhogen van de levensstandaard, het creëren van volledige werkgelegenheid, het diversifiëren van de economieën en het verhogen van het reële inkomen en de productie op een wijze die in overeenstemming is met de behoeften van de regio West-Afrika en rekening houdt met het verschil in economische ontwikkeling tussen de partijen;

   b) de bevordering van regionale integratie, economische samenwerking en goed economisch bestuur in de regio West-Afrika;

   c) de uitbreiding van de intraregionale handel en de bevordering van de totstandkoming van een eengemaakte en efficiënte regionale markt in West-Afrika;

   d) het bijdragen aan de harmonische en geleidelijke integratie van de regio West-Afrika in de wereldeconomie, in overeenstemming met zijn politieke keuzes, prioriteiten en ontwikkelingsstrategieën;

   e) het versterken van de economische en handelsbetrekkingen tussen de partijen op basis van solidariteit en wederzijdse belangen, in overeenstemming met de WTO-verplichtingen en rekening houdend met het grote verschil in concurrentievermogen tussen beide regio's.

2. Teneinde de in lid 1 omschreven doelstellingen te verwezenlijken, verbinden de partijen zich ertoe:

   a) de verbetering van de voorzieningscapaciteit en het concurrentievermogen van de productiesectoren in de regio West-Afrika te bevorderen;

   b) de capaciteit van de regio West-Afrika op het gebied van handelsbeleid en handelsgerelateerde voorschriften te versterken;

   c) bij te dragen aan de daadwerkelijke uitvoering van de door de partijen in internationale organisaties aangegane verplichtingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, ontwikkelingsfinanciering, versterking van het handelsaspect binnen de ontwikkeling, uitbreiding van de omvang en doeltreffendheid van de hulp;

   d) een doeltreffend, voorspelbaar en transparant regionaal regelgevend kader in de regio West-Afrika te creëren en uit te voeren, ter bevordering van de investeringen, de ontwikkeling van de particuliere sector in West-Afrika, de dialoog tussen particuliere sector en overheid en het partnerschap tussen de particuliere sectoren in West-Afrika en de Europese Unie;

e) een doeltreffend, voorspelbaar en transparant kader voor samenwerkingsmaatregelen te creëren om de doelstellingen van deze overeenkomst te bevorderen, met inbegrip van het ontwikkelingsprogramma van de EPO (Paped) en de bepalingen inzake de tenuitvoerlegging ervan;

f) tot een geleidelijke, asymmetrische liberalisering van de handel tussen hen over te gaan en de samenwerking op het gebied van de handel in goederen en diensten te versterken.

Artikel 2

Beginselen

1. De EPO heeft als grondslag de beginselen en essentiële elementen van de Overeenkomst van Cotonou, zoals vermeld in de artikelen 2, 9, 19 en 35 van die overeenkomst. De EPO is gebaseerd op het acquis van de Overeenkomst van Cotonou en de oudere ACS-EU-overeenkomsten op het gebied van financiële samenwerking, regionale integratie en economische en handelssamenwerking.

2. De EPO wordt uitgevoerd in aanvulling op het acquis van de Overeenkomst van Cotonou en kan alleen slagen als beide partijen hun verplichtingen daadwerkelijk nakomen, met inbegrip van de verplichtingen van de Europese Unie op het gebied van samenwerking voor ontwikkelingsfinanciering en in het kader van de hulp voor handel.

3. De partijen komen hun verplichtingen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking gedurende de gehele looptijd van de EPO na en verbinden zich ertoe de nodige mechanismen op te zetten om de samenhang in de tijd te verzekeren tussen de begeleidingsbehoeften van de EPO, zoals vervat in het ontwikkelingsprogramma van de EPO in deel III van deze overeenkomst, en de ontwikkelingssamenwerking.

4. De handelsbetrekkingen tussen de beide regio's zijn gebaseerd op reciprociteit en houden rekening met het verschil in ontwikkeling. De uit hoofde van deze overeenkomst aangegane verplichtingen zijn daartoe in overeenstemming met artikel 34 van de Overeenkomst van Cotonou, waarin wordt voorzien in een speciale, gedifferentieerde behandeling van de verplichtingen tussen beide partijen. De partijen nemen in het bijzonder de kwetsbaarheid van de economieën van de regio West-Afrika in acht, en laten de liberalisering van de handel op een geleidelijke, flexibele en asymmetrische wijze ten gunste van de regio West-Afrika verlopen.

5. Overeenkomstig de uit hoofde van deze overeenkomst aangegane handelsverplichtingen, werpen de partijen geen belemmeringen op voor de tenuitvoerlegging van het beleid op het gebied van landbouw en voedselzekerheid, volksgezondheid en onderwijs en van ander economisch en sociaal beleid dat door de regio West-Afrika wordt aangenomen in het kader van zijn strategie voor duurzame ontwikkeling.

6. De EPO kan slechts slagen als een veeleisend partnerschap wordt aangegaan, waarin beide partijen verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging ervan. Zij verbinden zich bijgevolg ertoe zich in te zetten voor het welslagen ervan.

7. De partijen bevestigen opnieuw hun verbintenis in het kader van de Doha-ontwikkelingsronde om mogelijk handelsverstorende maatregelen terug te dringen en te voorkomen en hun steun ten gunste van een ambitieus resultaat dienaangaande.

8. Teneinde de overeenkomst efficiënt uit te voeren, richten de partijen gemeenschappelijke instellingen op en stellen zij een permanent mechanisme voor beheer, follow-up en evaluatie in, aan de hand waarvan indien nodig de verwezenlijking van de doelstellingen van deze overeenkomst kan worden bijgesteld.

Artikel 3

Economische groei en duurzame ontwikkeling

1. De partijen bevestigen opnieuw dat de doelstelling van duurzame ontwikkeling op elk niveau van hun economisch partnerschap moet worden toegepast en geïntegreerd, zodat wordt voldaan aan hun verplichtingen omschreven in de artikelen 1, 2, 9, 19, 21, 22, 23, 28 en 29 van de Overeenkomst van Cotonou, en met name de algemene verplichting de economie te ontwikkelen en de armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te roeien, in overeenstemming met de doelstellingen van duurzame ontwikkeling.

2. In het kader van deze overeenkomst vatten de partijen de doelstelling van duurzame ontwikkeling op als een verplichting om ten volle rekening te houden met de belangen van hun respectieve bevolking en van toekomstige generaties op menselijk, cultureel, economisch, sociaal, gezondheids- en milieugebied.

3. De partijen bevestigen opnieuw hun verbintenissen in het kader van de strijd tegen armoede om programma's op te opstellen en uit te voeren die het macro-economisch kader kunnen versterken, een snelle en duurzame economische groei kunnen bevorderen en de infrastructuur kunnen verwezenlijken die noodzakelijk is voor de ontwikkeling van de intraregionale en internationale handel van de regio West-Afrika. Daartoe steunen de partijen de institutionele hervormingen om de nationale en regionale instanties voor te bereiden op de eisen van de handelsliberalisering en de capaciteit van de productiesectoren in de regio West-Afrika te versterken.

4. De partijen steunen de inspanningen van de regio West-Afrika op het gebied van duurzaam bosbeheer, duurzame visserij en de ontwikkeling van moderne landbouw. Daartoe nemen zij het initiatief tot innovatieve handelsvormen die gunstig zijn voor het behoud van de natuurlijke hulpbronnen en leggen zij deze ten uitvoer.

5. De partijen streven naar een versterking van de capaciteiten en de technische vaardigheden van de actoren, teneinde de creatie van werkgelegenheid te bevorderen en aanpassingen te voorzien met het oog op de sociale gevolgen van de EPO.

Artikel 4

Regionale integratie

1. De partijen erkennen dat de regionale integratie een essentieel onderdeel van hun partnerschap vormt en een krachtig instrument is om de doelstellingen van deze overeenkomst te realiseren; zij komen overeen de regionale integratie krachtig te ondersteunen.

2. Met het oog op de in lid 1 bedoelde doelstellingen draagt de Europese Unie, overeenkomstig het bepaalde in deel III, door middel van technische en financiële bijstand bij aan de inspanningen van de regio op het gebied van integratie, met name de verwezenlijking van de douane-unie en de gemeenschappelijke markt, de uitvoering van het macro-economisch toezicht en het toezicht op de handel, alsmede

het opstellen van regionale voorschriften om het ondernemingsklimaat in de regio West-Afrika aantrekkelijker te maken.

DEEL II

HANDELSBELEID EN HANDELSGERELATEERDE VRAAGSTUKKEN

HOOFDSTUK 1

DOUANERECHTEN

Artikel 5

Toepassingsgebied

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de handel in goederen tussen de partijen.

Artikel 6

Oorsprongsregels

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden als "van oorsprong" beschouwd goederen die voldoen aan de oorsprongsregels van bijlage A van het protocol betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden voor administratieve samenwerking.

2. Uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst stellen de partijen nieuwe oorsprongsregels op om de voor de vaststelling van de oorsprong gebruikte begrippen en methoden in het licht van de ontwikkelingsdoelstellingen van de regio West-Afrika en het integratieproces van de Afrikaanse Unie te vereenvoudigen. Daarbij houden de partijen rekening met de technologische ontwikkeling, de productieprocessen en alle andere relevante factoren waarvoor wijzigingen van het protocol betreffende oorsprongsregels nodig kunnen zijn.

3. De Gezamenlijke Raad voor de EPO besluit over elke wijziging of herziening van de oorsprongsregels als bedoeld in lid 1.

Artikel 7

Douanerechten

1. Onder douanerechten worden verstaan alle rechten of heffingen, met inbegrip van alle aanvullende heffingen of belastingen, die worden opgelegd bij of in verband met de invoer of uitvoer van goederen; douanerechten omvatten niet:

   a) interne belastingen of andere interne heffingen die worden opgelegd in overeenstemming met artikel 35;

   b) antidumpingmaatregelen, compenserende maatregelen en vrijwaringsmaatregelen die worden opgelegd in overeenstemming met hoofdstuk 2;

   c) vergoedingen en andere heffingen die worden opgelegd in overeenstemming met artikel 8 inzake vergoedingen en andere heffingen.

2. Voor elk product is het basisdouanerecht waarop de opeenvolgende verlagingen bedoeld in de overeenkomst moeten worden toegepast, het recht dat daadwerkelijk van toepassing is op de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst.

Artikel 8

Vergoedingen en andere heffingen

Op de in artikel 7 bedoelde vergoedingen en andere heffingen zijn specifieke tarieven van toepassing die overeenkomen met de daadwerkelijke waarde van de verleende diensten; deze vergoedingen en andere heffingen mogen geen indirecte bescherming van binnenlandse producten of een belasting op de invoer of de uitvoer voor fiscale doeleinden beogen.

Artikel 9

Status-quo

1. Voor de producten die onder de liberalisering tussen de partijen vallen, worden vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst geen nieuwe invoerrechten ingevoerd, noch al bestaande invoerrechten verhoogd.

2. In afwijking van lid 1 mag de regio West-Afrika in het kader van de laatste fase van de instelling van het gemeenschappelijk buitentarief van de Ecowas tot 31 december 2014 zijn basisdouanerechten voor goederen van oorsprong uit de Europese Unie herzien voor zover het algemene effect van deze rechten niet groter is dan dat van de in bijlage C vermelde rechten. De Gezamenlijke Raad voor de EPO wijzigt bijlage C dienovereenkomstig.

Artikel 10

Afschaffing van douanerechten bij invoer

1. Producten van oorsprong uit West-Afrika worden vrij van de douanerechten zoals gedefinieerd in artikel 7 in de Europese Unie ingevoerd; dit geldt niet voor de in bijlage B opgenomen producten onder de daar genoemde voorwaarden.

2. De regio West-Afrika zal de douanerechten zoals gedefinieerd in artikel 7 die van toepassing zijn op producten van oorsprong uit de Europese Unie, geleidelijk verlagen en afschaffen volgens het tijdschema in bijlage C.

Artikel 11

Eigen middelen van de regionale economische gemeenschappen van West-Afrika

In het kader van deze overeenkomst komen de partijen overeen dat het autonome financieringsmechanisme van de West-Afrikaanse organisaties die belast zijn met de regionale integratie (Ecowas en Waemu), wordt gehandhaafd tot een nieuwe financieringswijze is ingevoerd.

Artikel 12

Wijziging van tariefverbintenissen van West-Afrika en gemeenschappelijk sectoraal beleid van de regio West-Afrika

1. Onverminderd de bepalingen van artikel 10 betreffende de afschaffing van douanerechten van de regio West-Afrika kan West-Afrika – gelet op de speciale

ontwikkelingsbehoeften van de regio, met name de noodzaak om het gemeenschappelijk sectoraal beleid te steunen – op basis van onderlinge overeenstemming in de Gezamenlijke Raad voor de EPO besluiten de hoogte te wijzigen van de in bijlage C vastgestelde douanerechten die worden toegepast op een of meer goederen van oorsprong uit de Europese Unie wanneer deze worden ingevoerd in West-Afrika. De Gezamenlijke Raad voor de EPO neemt daartoe binnen zes (6) maanden na voorlegging aan de Europese Unie een besluit.

2. De partijen zien erop toe dat een dergelijke wijziging niet in strijd is met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst inzake tarieven en handel (GATT) 1994.

3. Wijzigingen van tariefverbintenissen worden slechts zolang gehandhaafd als nodig is om te voldoen aan de specifieke behoeften op het gebied van ontwikkeling van West-Afrika.

Artikel 13

Uitvoerrechten en -heffingen

1. In de handel tussen de partijen worden vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst geen nieuwe uitvoerrechten en -heffingen of heffingen van gelijke werking ingevoerd, noch al bestaande verhoogd.

2. Uitvoerrechten en –heffingen of heffingen van gelijke werking mogen niet hoger zijn dan dezelfde rechten en heffingen op soortgelijke goederen die worden uitgevoerd naar alle andere landen die geen partij bij deze overeenkomst zijn.

3. In uitzonderlijke omstandigheden kan West-Afrika, indien het specifieke behoeften inzake ontvangsten, bescherming van een opkomende industrie of bescherming van het milieu kan aantonen, tijdelijk, na overleg met de Europese Unie, op een beperkt aantal extra goederen uitvoerrechten en –heffingen of heffingen van gelijke werking invoeren of bestaande rechten verhogen.

4. De partijen komen overeen dit artikel binnen de Gezamenlijke Raad voor de EPO conform de herzieningsclausule van deze overeenkomst te herzien en daarbij ten volle rekening te houden met het effect ervan op de ontwikkeling en diversificatie van de economie van West-Afrika.

Artikel 14

Goederenverkeer

1. Op goederen van oorsprong uit een van de partijen worden op het grondgebied van de andere partij slechts eenmaal douanerechten geheven. Zij kunnen vrij op het grondgebied van de andere partij verkeren, zonder dat aanvullende douanerechten moeten worden betaald.

2. Voor de toepassing van lid 1 krijgt de regio West-Afrika een overgangsperiode van vijf (5) jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst, om het vrije verkeer van goederen in te stellen. Deze termijn kan worden herzien naar aanleiding van de resultaten van de fiscale overgangshervormingen die de regio West-Afrika in samenwerking met de Europese Unie moet doorvoeren. Daartoe houden de partijen regelmatig een evaluatie van het verloop van deze hervormingen.

3. De partijen werken samen om het goederenverkeer te vergemakkelijken en de douaneprocedures te vereenvoudigen, overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 5 inzake handelsbevordering.

Artikel 15

Indeling van goederen

Goederen die onder deze overeenkomst vallen, worden ingedeeld volgens de respectieve douanenomenclatuur van elke partij, in overeenstemming met het geharmoniseerd systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen (GS).

Artikel 16

MFN-clausule

1. De partijen bevestigen opnieuw hun verbintenis ten aanzien van de machtigingsclausule.

2. De Europese Unie verleent West-Afrika elke gunstigere tariefbehandeling die aan een derde wordt toegekend indien de Europese Unie na ondertekening van deze overeenkomst partij wordt bij een preferentiële overeenkomst met deze derde.

3. West-Afrika verleent de Europese Unie elke gunstigere tariefbehandeling die na ondertekening van deze overeenkomst wordt toegekend aan een andere handelspartner dan de Afrikaanse landen en de ACS-staten, die zowel een aandeel van meer dan 1,5 procent in de wereldhandel heeft als een industrialisatiegraad, gemeten als de verhouding tussen toegevoegde waarde van de productie en het bbp, van meer dan 10 procent in het jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van de in dit lid bedoelde preferentiële overeenkomst. Indien de preferentiële overeenkomst wordt aangegaan met een groep landen die individueel, collectief of via een vrijhandelsovereenkomst handelt, dan bedraagt de drempel voor het aandeel in de wereldeconomie 2 procent. Voor deze berekening wordt gebruikgemaakt van de officiële WTO-gegevens over leidende exporteurs van goederen in de wereldhandel (met uitzondering van de intra-EU-handel) en van de officiële gegevens van de Organisatie van de Verenigde Naties voor industriële ontwikkeling (Unido) voor de toegevoegde waarde van de productie.

4. Indien West-Afrika van de in lid 3 bedoelde handelspartner een aanzienlijk gunstiger behandeling verkrijgt dan die welke door de Europese Unie wordt verleend, besluiten de partijen in onderling overleg over de toepassing van lid 3.

5. De partijen komen overeen elk geschil over de uitlegging en de toepassing van dit artikel op te lossen door te goeder trouw overleg te plegen om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen.

6. De bepalingen van dit hoofdstuk worden niet aldus uitgelegd dat de partijen verplicht zijn elkaar een preferentiële behandeling toe te kennen omdat een van hen op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst partij is bij een preferentiële overeenkomst met een derde.

Artikel 17

Speciale bepaling over administratieve samenwerking

1. De partijen zijn het erover eens dat administratieve samenwerking van essentieel belang is voor de tenuitvoerlegging van en de controle op de preferentiële behandeling die op grond van dit hoofdstuk wordt verleend, en verbinden zich ertoe om onregelmatigheden en fraude op het gebied van douane- en aanverwante aangelegenheden te bestrijden.

2. Wanneer een partij bewijs op basis van onderbouwde informatie verkrijgt dat geen administratieve medewerking is verleend en/of dat zich onregelmatigheden of fraude hebben voorgedaan, kan deze partij de preferentiële behandeling van het betrokken product of de betrokken producten in overeenstemming met dit artikel tijdelijk schorsen.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder het niet verlenen van administratieve medewerking onder meer verstaan:

   a) het herhaaldelijk niet nakomen van de verplichting om de oorsprong van het betrokken product of de betrokken producten te controleren;

   b) het herhaaldelijk weigeren een controle achteraf van het bewijs van oorsprong uit te voeren en/of de resultaten daarvan mee te delen, of onredelijke vertraging daarbij;

   c) het herhaaldelijk weigeren van toestemming voor missies in het kader van de administratieve samenwerking ter controle van de echtheid van documenten of de juistheid van gegevens die van belang zijn voor het verlenen van de desbetreffende preferentiële behandeling, of onredelijke vertraging daarbij.

4. Voor een tijdelijke schorsing moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

   a) De partij die op basis van onderbouwde informatie bewijs verkrijgt dat geen administratieve medewerking is verleend en/of dat zich onregelmatigheden of fraude hebben voorgedaan, stelt het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO onverwijld daarvan in kennis, en treedt met dat comité in overleg om een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden, op basis van alle relevante informatie en objectieve bewijzen.

   b) Wanneer de partijen zoals hierboven bepaald met het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO in overleg zijn getreden en niet binnen drie (3) maanden na de kennisgeving overeenstemming over een aanvaardbare oplossing hebben bereikt, kan de betrokken partij de preferentiële behandeling voor het betrokken product of de betrokken producten tijdelijk schorsen. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO wordt onverwijld in kennis gesteld van een tijdelijke schorsing.

   c) Tijdelijke schorsingen op grond van dit artikel blijven beperkt tot wat nodig is om de financiële belangen van de betrokken partij te beschermen. Zij duren niet langer dan zes (6) maanden, waarna verlenging mogelijk is. Tijdelijke schorsingen worden onmiddellijk na goedkeuring ervan ter kennis gebracht van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO. Binnen het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO vindt hierover periodiek overleg plaats, met name met het oog op opheffing van de schorsingen zodra de omstandigheden die aanleiding gaven tot toepassing ervan, niet meer gelden.

5. Tegelijk met de kennisgeving aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO overeenkomstig lid 4, onder a), van dit artikel publiceert de betrokken

partij in haar officiële publicatieblad een bericht aan de importeurs. In dit bericht wordt aangegeven dat voor het betrokken product op basis van onderbouwde informatie bewijs is verkregen dat geen administratieve medewerking is verleend en/of dat er sprake is van onregelmatigheden of fraude.

Artikel 18

Handelwijze bij administratieve fouten

Indien de bevoegde autoriteiten bij het beheer van de preferentiële uitvoerregelingen een fout hebben gemaakt, met name bij de toepassing van het protocol betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden voor administratieve samenwerking van bijlage A, en deze fout gevolgen heeft voor de invoerrechten, kan de partij die met deze gevolgen wordt geconfronteerd, het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO verzoeken passende maatregelen te bestuderen en goed te keuren om de situatie te herstellen.

HOOFDSTUK 2

HANDELSBESCHERMINGSINSTRUMENTEN

Artikel 19

Doelstellingen

1. Dit hoofdstuk heeft tot doel de voorwaarden te bepalen waaronder beide partijen, terwijl zij zich inspannen om het onderlinge goederenverkeer te ontwikkelen, handelsbeschermingsmaatregelen kunnen nemen in afwijking van de artikelen 9, 10 en 34 van deze overeenkomst.

2. De partijen zien erop toe dat de op grond van dit hoofdstuk genomen maatregelen niet verder gaan dan nodig is om de hierin beschreven situaties te voorkomen of te herstellen.

Artikel 20

Antidumpingmaatregelen en compenserende maatregelen

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst vormt voor de Europese Unie of de West-Afrikaanse staten, individueel of collectief, een beletsel om antidumpingmaatregelen of compenserende maatregelen in te stellen in overeenstemming met de desbetreffende WTO-overeenkomsten, met name de WTO-overeenkomst betreffende de toepassing van artikel VI van de GATT en de WTO-overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt de oorsprong vastgesteld in overeenstemming met de niet-preferentiële oorsprongsregels van de partijen op basis van de bepalingen van de WTO-overeenkomst over oorsprongsregels.

3. Wanneer antidumpingmaatregelen of compenserende maatregelen worden overwogen, wordt daarbij rekening gehouden met de bijzondere situatie van de ontwikkelingslanden van de regio West-Afrika. Alvorens definitieve antidumpingmaatregelen of compenserende maatregelen in te stellen, overwegen de partijen de mogelijkheid van constructieve oplossingen als bedoeld in de desbetreffende WTO-overeenkomsten. De met het onderzoek belaste autoriteiten kunnen hiertoe overleg voeren.

4. De antidumpingrechten of de compenserende maatregelen blijven slechts van kracht zolang en voor zover als nodig is om de dumping of subsidies die schade veroorzaken te compenseren.

5. Voor geen van de producten van oorsprong uit een partij die worden ingevoerd op het grondgebied van de andere partij worden zowel antidumpingrechten als compenserende rechten geheven om het hoofd te bieden aan een en dezelfde situatie die door dumping of subsidiëring bij uitvoer ontstaat. De partijen garanderen dat voor hetzelfde product niet gelijktijdig antidumpingmaatregelen of compenserende maatregelen kunnen worden toegepast op enerzijds nationaal niveau en anderzijds regionaal of subregionaal niveau.

6. De partijen komen, ieder wat haar betreft, overeen één instantie voor de rechterlijke toetsing, met inbegrip van een hogere voorziening, in te stellen. De arresten van deze instantie zijn van kracht in alle landen waar de betwiste maatregel van toepassing is.

7. Dit artikel is van toepassing op alle onderzoeken die na de inwerkingtreding van deze overeenkomst worden geopend.

8. De bepalingen in deze overeenkomst over geschillenbeslechting zijn niet van toepassing op dit artikel.

Artikel 21

Multilaterale vrijwaringsmaatregelen

1. Onverminderd dit artikel vormt geen enkele bepaling in deze overeenkomst voor een van de partijen een beletsel om buitengewone maatregelen van beperkte duur vast te stellen in overeenstemming met artikel XIX van de Algemene Overeenkomst inzake tarieven en handel (GATT) 1994, de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen en artikel 5 van de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt de oorsprong vastgesteld in overeenstemming met de niet-preferentiële oorsprongsregels van de partijen op basis van de bepalingen van de WTO-overeenkomst over oorsprongsregels.

3. Onverminderd lid 1 en gezien de algemene ontwikkelingsdoelstellingen van deze overeenkomst en de kleine omvang van de economieën van de West-Afrikaanse staten, sluit de Europese Unie de invoer uit de West-Afrikaanse staten uit van maatregelen die zij neemt uit hoofde van artikel XIX van de GATT 1994, de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen en artikel 5 van de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw.

4. Lid 3 geldt voor een periode van vijf (5) jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Uiterlijk honderdtwintig (120) dagen voor het eind van deze periode onderzoekt de Gezamenlijke Raad voor de EPO de uitvoering van deze bepalingen in het licht van de ontwikkelingsbehoeften van de staten van de regio West-Afrika, teneinde vast te stellen of de toepassing ervan moet worden verlengd.

5. De bepalingen in deze overeenkomst over geschillenbeslechting zijn niet van toepassing op dit artikel.

Artikel 22

Bilaterale vrijwaringsmaatregelen

1. Onverminderd dit artikel kan een van de partijen vrijwaringsmaatregelen van beperkte duur vaststellen die afwijken van de artikelen 9 en 10.

2. De in lid 1 bedoelde vrijwaringsmaatregelen kunnen worden genomen wanneer een product van oorsprong uit een partij in dermate toegenomen hoeveelheden en onder zodanige omstandigheden op het grondgebied van de andere partij wordt ingevoerd dat deze invoer:

   a) op het grondgebied van de partij van invoer ernstige schade veroorzaakt of dreigt te veroorzaken voor binnenlandse producenten van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten;

   b) leidt tot of dreigt te leiden tot verstoring van een economische sector, met name wanneer hierdoor grote sociale problemen of moeilijkheden ontstaan die een ernstige verslechtering van de economische situatie van de partij van invoer tot gevolg kunnen hebben; of

   c) verstoring van de markten voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende landbouwproducten[1] of van de mechanismen tot regeling van die markten veroorzaakt of dreigt te veroorzaken.

3. De in dit artikel bedoelde vrijwaringsmaatregelen gaan niet verder dan wat strikt noodzakelijk is om de in de leden 2, 4 en 5 bedoelde ernstige schade of verstoringen te verhelpen of te voorkomen. Deze vrijwaringsmaatregelen van de partij van invoer kunnen uitsluitend bestaan uit een of meer van de volgende maatregelen:

   a) opschorting van de verdere verlaging van het douanerecht bij invoer op het betrokken product zoals voorzien in deze overeenkomst;

   b) verhoging van het douanerecht op het betrokken product tot een niveau dat het voor andere WTO-leden geldende recht niet overschrijdt; en

   c) invoering van tariefcontingenten voor het betrokken product.

4. Onverminderd de leden 1 tot en met 3 van dit artikel kan de Europese Unie, wanneer een product van oorsprong uit een of meer West-Afrikaanse staten in dermate toegenomen hoeveelheden en onder zodanige omstandigheden wordt ingevoerd dat hierdoor in een of meer ultraperifere gebieden van de Europese Unie een van de in lid 2, onder a), b) of c), beschreven situaties ontstaat of dreigt te ontstaan, volgens de in de leden 6 tot en met 11 van dit artikel neergelegde procedures toezichts- of vrijwaringsmaatregelen nemen die beperkt zijn tot dat gebied of die gebieden.

5. Onverminderd de leden 1 tot en met 3 van dit artikel kunnen een of meer landen van de regio West-Afrika, wanneer een product van oorsprong uit een of meer landen van de Europese Unie in dermate toegenomen hoeveelheden en onder zodanige omstandigheden wordt ingevoerd dat hierdoor in een of meer landen van de regio West-Afrika een van de in lid 2, onder a), b) of c), beschreven situaties ontstaat of dreigt te ontstaan, volgens de in de leden 6 tot en met 11 van dit artikel neergelegde procedures toezichts- of vrijwaringsmaatregelen nemen die beperkt zijn tot het grondgebied van dat land of die landen.

6. De in dit artikel bedoelde vrijwaringsmaatregelen worden slechts zolang gehandhaafd als nodig is om ernstige schade of verstoringen als bedoeld in de leden 2, 4 en 5 te voorkomen of te verhelpen.

---

[1] Voor de toepassing van dit artikel zijn landbouwproducten producten die vallen onder bijlage I bij de WTO-overeenkomst inzake de landbouw.

7. De in dit artikel bedoelde vrijwaringsmaatregelen worden niet langer dan vier (4) jaar toegepast. Wanneer de omstandigheden die de instelling van vrijwaringsmaatregelen rechtvaardigden, blijven bestaan, kunnen deze maatregelen worden verlengd voor nog eens vier (4) jaar.

8. De in dit artikel bedoelde vrijwaringsmaatregelen die voor meer dan één (1) jaar gelden, zijn gekoppeld aan een duidelijk tijdschema voor de geleidelijke afschaffing ervan, uiterlijk aan het eind van de vastgestelde periode.

9. Behalve in uitzonderlijke omstandigheden die ter beoordeling aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO worden voorgelegd, mogen ten aanzien van een product waarop al eerder vrijwaringsmaatregelen van toepassing waren, gedurende een periode van ten minste één (1) jaar na het verstrijken van die maatregelen niet opnieuw vrijwaringsmaatregelen als bedoeld in dit artikel worden genomen.

10. Voor de tenuitvoerlegging van bovenstaande leden gelden de volgende bepalingen:

    a) wanneer een partij van oordeel is dat een van de in de leden 2, 4 en 5 bedoelde omstandigheden zich voordoet, verwijst zij de aangelegenheid onmiddellijk naar het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO;

    b) het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO kan elke aanbeveling doen die nodig is om in de gerezen omstandigheden uitkomst te bieden. Indien het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO geen aanbevelingen heeft gedaan, of indien er binnen dertig (30) dagen nadat de aangelegenheid aan het comité werd voorgelegd, geen bevredigende oplossing is bereikt, kan de partij van invoer overeenkomstig dit artikel passende maatregelen vaststellen om de problemen op te lossen;

    c) alvorens een van de in dit artikel bedoelde maatregelen te nemen, of, in de in lid 11 van dit artikel bedoelde gevallen, zo spoedig mogelijk, verstrekt de betrokken partij het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO alle informatie die nodig is voor een grondig onderzoek van de situatie, teneinde een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden;

    d) bij de keuze van vrijwaringsmaatregelen moet voorrang worden gegeven aan maatregelen die het gerezen probleem doeltreffend en snel oplossen en die tegelijk de goede werking van deze overeenkomst zo min mogelijk verstoren;

    e) alle krachtens dit artikel genomen vrijwaringsmaatregelen worden onmiddellijk ter kennis van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO gebracht en in dat comité periodiek aan een onderzoek onderworpen, in het bijzonder om een tijdschema vast te stellen voor de afschaffing van de maatregelen zodra de omstandigheden dat toelaten.

11. Wanneer wegens uitzonderlijke omstandigheden onmiddellijk maatregelen moeten worden genomen, kan de betrokken partij van invoer, of dit nu de Europese Unie of West-Afrika is, voorlopig de in de leden 3, 4 en 5 bedoelde maatregelen nemen zonder aan de eisen van lid 10 te voldoen. Deze voorlopige maatregelen hebben een maximale duur van honderdtachtig (180) dagen wanneer ze door de Europese Unie worden genomen en van tweehonderdveertig (240) dagen wanneer ze door West-Afrika worden genomen of wanneer ze door de Europese Unie worden genomen en beperkt zijn tot een of meer van haar ultraperifere gebieden. De duur van een voorlopige maatregel wordt meegerekend als deel van de initiële periode en van eventuele verlengingen als bedoeld in de leden 7 en 8 van dit artikel. Wanneer

voorlopige maatregelen worden genomen, wordt rekening gehouden met de belangen van alle betrokken partijen. De betrokken partij van invoer stelt de andere partij in kennis en verwijst de aangelegenheid onmiddellijk voor onderzoek naar het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

12. Indien een partij van invoer de invoer van een product onderwerpt aan een administratieve procedure die ten doel heeft snel informatie te verschaffen over de ontwikkeling van handelsstromen die tot de in dit artikel bedoelde problemen kunnen leiden, stelt zij het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO daarvan onverwijld in kennis.

13. Er kan geen beroep op de WTO-overeenkomsten worden gedaan om een partij te beletten vrijwaringsmaatregelen overeenkomstig dit artikel te nemen.

Artikel 23

Clausule inzake opkomende industrieën

1. West-Afrika kan de verlaging van het douanerecht tijdelijk opschorten of het douanerecht verhogen tot een niveau dat het voor de andere WTO-leden geldende recht niet overschrijdt, wanneer een product van oorsprong uit de Europese Unie, naar aanleiding van een verlaging van het douanerecht, in dermate toegenomen hoeveelheden en onder zodanige omstandigheden op zijn grondgebied wordt ingevoerd dat dit een bedreiging vormt voor de totstandkoming van een opkomende industrie of dat voor een opkomende industrie die soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigt, verstoringen ontstaan of dreigen te ontstaan.

2. a) Wanneer West-Afrika van oordeel is dat de in lid 1 bedoelde omstandigheden zich voordoen, verwijst het de aangelegenheid onmiddellijk voor onderzoek naar het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

   b) Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO kan elke aanbeveling doen die nodig is om in de gerezen omstandigheden uitkomst te bieden. Indien het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO geen aanbevelingen heeft gedaan, of indien er binnen dertig (30) dagen nadat de aangelegenheid aan het comité werd voorgelegd, geen bevredigende oplossing is bereikt, kan West-Afrika overeenkomstig dit artikel passende maatregelen vaststellen om de problemen op te lossen.

   c) Alvorens een in dit artikel bedoelde maatregel te nemen, verstrekt West-Afrika het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO alle informatie die nodig is voor een grondig onderzoek van de situatie, teneinde een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden.

   d) Bij de keuze van maatregelen die in overeenstemming met dit artikel worden genomen, wordt voorrang gegeven aan maatregelen die de goede werking van deze overeenkomst zo min mogelijk verstoren.

   e) Alle krachtens dit artikel genomen maatregelen worden onmiddellijk ter kennis van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO gebracht en in dat comité periodiek aan een onderzoek onderworpen.

   f) In kritieke omstandigheden waarin uitstel moeilijk te herstellen schade zou veroorzaken, kan West-Afrika voorlopig de in lid 1 bedoelde maatregelen nemen zonder aan de eisen onder a) tot en met e) te voldoen. Deze voorlopige maatregelen hebben een maximale duur van tweehonderd (200) dagen. De duur

van een voorlopige maatregel wordt meegerekend als deel van de in lid 3 van dit artikel bedoelde periode. West-Afrika stelt de Europese Unie in kennis en verwijst de aangelegenheid onmiddellijk voor onderzoek naar het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

3. Deze maatregelen kunnen voor een periode van maximaal acht (8) jaar worden toegepast. De toepassing van de maatregelen kan worden verlengd bij besluit van de Gezamenlijke Raad voor de EPO.

Artikel 24

Samenwerking

1. De partijen erkennen het belang van samenwerking op het gebied van handelsbeschermingsinstrumenten om een eerlijke en transparante onderlinge handel te waarborgen.

2. De partijen komen overeen overeenkomstig deel III samen te werken, onder meer door de steunmaatregelen te bevorderen, met name op de volgende gebieden:

   a) ontwikkeling van regelgeving en instellingen ter bescherming van de handel;

   b) ontwikkeling van de capaciteit van met name de bevoegde overheidsinstellingen van de West-Afrikaanse staten voor een beter beheer en gebruik van de in deze overeenkomst neergelegde handelsbeschermingsinstrumenten.

HOOFDSTUK 3

TECHNISCHE HANDELSBELEMMERINGEN EN SANITAIRE EN FYTOSANITAIRE MAATREGELEN

Artikel 25

Doelstellingen

1. Dit hoofdstuk heeft tot doel de handel in goederen tussen de partijen te vergemakkelijken en tegelijkertijd de capaciteit van de partijen om onnodige handelsbelemmeringen als gevolg van door hen gehanteerde technische voorschriften, normen of conformiteitsbeoordelingsprocedures te signaleren, te voorkomen en weg te nemen, te verbeteren, en de capaciteit van de partijen om planten, dieren en de volksgezondheid te beschermen, te vrijwaren.

2. In het kader van de uitvoering van dit hoofdstuk zorgt elke partij ervoor dat ingevoerde producten die afkomstig zijn uit het grondgebied van de andere partij niet anders worden behandeld dan soortgelijke producten van binnenlandse oorsprong en soortgelijke producten uit derde landen.

3. Overeenkomstig de leden 2 en 3 van artikel 2 van de WTO-overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen (SPS-overeenkomst) zorgt elke partij er bovendien voor dat de sanitaire en fytosanitaire maatregelen die zijn genomen om de gezondheid en veiligheid van mensen, het leven en de gezondheid van dieren, planten en het milieu te beschermen, niet tot doel of gevolg hebben dat onnodige belemmeringen voor de handel tussen beide partijen worden gecreëerd. Daartoe houden deze maatregelen niet meer beperkingen voor het handelsverkeer in dan strikt nodig is.

Artikel 26

Toepassingsgebied en definities

1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de in de WTO-overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (TBT) omschreven technische voorschriften en normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures en op de sanitaire en fytosanitaire maatregelen van de WTO (hierna "SPS-maatregelen" genoemd), voor zover zij van invloed zijn op de handel tussen de partijen.

2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en behoudens andersluidende bepalingen gelden de definities in de TBT- en SPS-overeenkomsten van de WTO, in de relevante normen en teksten van de Commissie van de Codex Alimentarius, in het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten (IPCC), alsmede de definities van de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE); dat geldt ook voor alle verwijzingen naar producten in dit hoofdstuk.

Artikel 27

Bevoegde instanties

1. De instanties van beide partijen die bevoegd zijn om de in dit hoofdstuk bedoelde maatregelen uit te voeren, zijn vermeld in aanhangsel II van bijlage D bij deze overeenkomst.

2. In overeenstemming met artikel 31 stellen de partijen elkaar tijdig in kennis van alle belangrijke wijzigingen ten aanzien van de in aanhangsel II van bijlage D vermelde bevoegde instanties. Wijzigingen van aanhangsel II van bijlage D bij deze overeenkomst worden door het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO goedgekeurd.

Artikel 28

Wederzijdse verplichtingen

1. De partijen bevestigen opnieuw hun rechten en verplichtingen ingevolge de toepasselijke overeenkomsten van de WTO en in het bijzonder de SPS- en de TBT-overeenkomst. De partijen bevestigen ook opnieuw hun rechten en verplichtingen uit hoofde van de toepasselijke normen en teksten die zijn aangenomen door het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten (IPCC), de Commissie van de Codex Alimentarius en de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE). Staten die geen lid van de WTO zijn, bevestigen eveneens dat zij ernaar streven de in de SPS- en de TBT-overeenkomst opgenomen verplichtingen op alle gebieden die op de handelsbetrekkingen tussen de partijen van invloed zijn, uit te voeren.

2. De partijen bevestigen opnieuw hun verbintenis om de volksgezondheid op hun respectieve grondgebied te verbeteren, met name door opbouw van de capaciteit voor het opsporen van niet-conforme producten.

3. In het kader van hun wederzijdse handel is het de partijen verboden producten uit te voeren of te heruitvoeren die niet voldoen aan de wetgeving van de partij van uitvoer. Desondanks mogen producten waarop SPS-maatregelen van toepassing zijn worden uitgevoerd of heruitgevoerd indien dat uitdrukkelijk is toegestaan door de autoriteiten van de partij van invoer. De uitvoer van andere producten is toegestaan, tenzij de wetgeving van de partij van invoer dit verbiedt.

4. Deze verbintenissen, rechten en verplichtingen vormen het kader voor de activiteiten van de partijen uit hoofde van dit hoofdstuk.

Artikel 29

Gelijkwaardigheid

1. De partijen aanvaarden de sanitaire en fytosanitaire maatregelen van de andere partij als gelijkwaardig, zelfs als deze afwijken van hun eigen maatregelen of van de maatregelen die gehanteerd worden door derde landen die hetzelfde product in de handel brengen, mits de partij van uitvoer aan de partij van invoer objectief kan aantonen dat met haar binnenlandse maatregelen het op het grondgebied van de partij van invoer geldende sanitaire of fytosanitaire beschermingsniveau wordt gewaarborgd. Hiertoe wordt aan de partij van invoer desgevraagd redelijke toegang verleend voor inspectie, proeven en andere relevante procedures.

2. De partijen plegen op verzoek en met wederzijdse instemming overleg om in voorkomend geval bi- en multilaterale overeenkomsten te sluiten over de erkenning van de gelijkwaardigheid van gespecificeerde sanitaire en fytosanitaire maatregelen.

Artikel 30

Sanitaire en fytosanitaire gebiedsindeling

Bij de vaststelling van de voorwaarden voor invoer kunnen de partijen per geval en onder verwijzing naar artikel 6 van de SPS-overeenkomst gebieden met een specifieke sanitaire of fytosanitaire status voorstellen en aanwijzen. De partijen zorgen met name ervoor dat hun sanitaire en fytosanitaire maatregelen aangepast zijn aan de sanitaire en fytosanitaire kenmerken van het gebied, hetzij een land of een gedeelte van een land, hetzij enkele landen of gedeelten van enkele landen, waaruit het product afkomstig is en waarvoor het product is bestemd.

Artikel 31

Transparantie van de handelsvoorwaarden en gegevensuitwisseling

1. Teneinde de conformiteit met hun regelgeving te waarborgen, stellen de partijen elkaar in kennis van elke wijziging van hun wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften voor producten, in overeenstemming met de kennisgevingsprocedures van de SPS- en de TBT-overeenkomst.

2. De partijen komen overeen elkaar indien nodig schriftelijk in kennis te stellen van maatregelen die zijn genomen om de invoer van goederen wegens een probleem in verband met de gezondheid (volks-, dier- en plantgezondheid), risicopreventie en het milieu te verbieden; overeenkomstig de aanbevelingen in de SPS-overeenkomst doen zij dit zo spoedig mogelijk.

3. De partijen komen overeen gegevens uit te wisselen met het doel door middel van samenwerking te bewerkstelligen dat hun producten voldoen aan de technische voorschriften en normen die voor de toegang tot hun respectieve markten gelden.

4. De partijen wisselen indien nodig ook rechtstreeks informatie uit over andere onderwerpen waarvan de partijen in onderling overleg hebben vastgesteld dat zij mogelijk van belang zijn voor hun handelsbetrekkingen, met inbegrip van kwesties betreffende de voedselveiligheid, uitbraken van dier- en plantenziekten,

wetenschappelijke adviezen en andere belangrijke gebeurtenissen op het gebied van de productveiligheid.

5. De partijen komen overeen indien nodig informatie uit te wisselen over de epidemiologische surveillance van dierziekten. Wat de fytosanitaire bescherming betreft, wisselen de partijen desgevraagd eveneens informatie uit over het voorkomen van schadelijke organismen waarvan bekend is dat zij een onmiddellijk risico voor de andere partij opleveren.

6. De partijen komen overeen samen te werken om elkaar snel in te lichten over nieuwe regionale voorschriften die gevolgen kunnen hebben voor hun onderlinge handel, in overeenstemming met de kennisgevingsprocedures van de SPS- en de TBT-overeenkomst.

Artikel 32

Regionale integratie

1. Teneinde hun onderlinge handel te vergemakkelijken, verbinden de partijen zich ertoe op regionaal niveau de normen, maatregelen en voorwaarden voor invoer voor zover mogelijk te harmoniseren.

2. Indien er bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst al voorwaarden voor invoer bestaan, passen de landen van de regio West-Afrika en de Europese Unie deze in afwachting van de invoering van geharmoniseerde voorwaarden toe volgens het beginsel dat een product van oorsprong uit een van de partijen dat rechtmatig in de handel wordt gebracht in een land van de andere partij, ook rechtmatig en zonder verdere beperkingen of administratieve eisen in elk land van de laatstgenoemde partij in de handel kan worden gebracht.

3. Wat betreft de maatregelen in dit hoofdstuk, zien de West-Afrikaanse staten erop toe dat zij producten van oorsprong uit West-Afrika niet minder gunstig behandelen dan zij vergelijkbare producten van oorsprong uit de Europese Unie behandelen die de regio West-Afrika binnenkomen.

Artikel 33

Samenwerking

1. De partijen erkennen het belang van samenwerking op het gebied van technische voorschriften, sanitaire en fytosanitaire maatregelen, conformiteitsbeoordeling en traceerbaarheid om de doelstellingen van dit hoofdstuk te verwezenlijken.

2. De partijen komen overeen overeenkomstig deel III samen te werken teneinde de kwaliteit en het concurrentievermogen van voor de landen van de regio West-Afrika prioritaire producten als opgenomen in aanhangsel I van bijlage D bij deze overeenkomst en de toegang tot de markt van de Europese Unie te verbeteren, onder meer door middel van financiële bijstand, op de volgende gebieden:

   a) de instelling van een passend kader voor de uitwisseling van informatie en expertise tussen de partijen;

   b) samenwerking met de internationale instellingen voor normalisatie, metrologie en accreditatie, onder meer bevordering van de deelname van vertegenwoordigers van West-Afrika aan de vergaderingen van deze instellingen;

c) de goedkeuring van geharmoniseerde technische normen en voorschriften, conformiteitsbeoordelingsprocedures en sanitaire en fytosanitaire maatregelen op regionaal niveau, op basis van de toepasselijke internationale normen;

d) de opbouw van de capaciteit van openbare en particuliere actoren, onder meer op het gebied van informatie en opleiding, teneinde te voldoen aan de fytosanitaire normen, voorschriften en maatregelen van de Europese Unie, en deel te nemen aan internationale normalisatie-instellingen;

e) de ontwikkeling van nationale capaciteit voor de aanpassing aan de normen, de conformiteitsbeoordeling, de traceerbaarheid van producten en de toegang tot de markt van de Europese Unie.

HOOFDSTUK 4

OVERIGE NIET-TARIFAIRE BELEMMERINGEN

Artikel 34

Verbod op kwantitatieve beperkingen

Vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst worden alle invoer- of uitvoerverboden of -beperkingen ten aanzien van de handel tussen beide partijen, afgezien van douanerechten, belastingen en de in artikelen 7 en 8 van deze overeenkomst inzake douanerechten bedoelde vergoedingen en andere heffingen, afgeschaft, ongeacht of zij de vorm hebben van contingenten, in- of uitvoervergunningen of andere maatregelen. Er worden geen nieuwe maatregelen van dien aard ingevoerd. Dit artikel doet geen afbreuk aan de bepalingen omtrent de handelsbeschermingsinstrumenten als bedoeld in hoofdstuk 2 en die welke verband houden met de betalingsbalans als bedoeld in artikel 89 van deze overeenkomst.

Artikel 35

Nationale behandeling op het gebied van interne belastingen en regelgeving

1. Ingevoerde producten van oorsprong uit een partij mogen noch direct, noch indirect aan hogere interne belastingen of andere interne heffingen worden onderworpen dan die welke direct of indirect op soortgelijke producten van de andere partij van toepassing zijn. De partijen passen ook anderszins geen interne belastingen of andere interne heffingen toe om de binnenlandse productie te beschermen.

2. Ingevoerde producten van oorsprong uit een partij worden, wat betreft de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en vereisten met betrekking tot hun verkoop, aanbieding tot verkoop, aankoop, vervoer, distributie of gebruik op de binnenlandse markt, niet minder gunstig behandeld dan soortgelijke producten van de andere partij. Dit lid vormt geen beletsel voor de toepassing van differentiële interne vervoertarieven die uitsluitend berusten op de economische exploitatie van het vervoermiddel en niet op de oorsprong van het product.

3. De partijen voeren geen interne regeling inzake menging, be- of verwerking of gebruik van producten in specifieke hoeveelheden of percentages in die direct of indirect vereist dat een specifieke hoeveelheid of een specifiek percentage van een onder de regeling vallend product uit nationale bron afkomstig moet zijn; evenmin handhaven zij dergelijke regelingen. Bovendien passen de partijen ook anderszins geen interne kwantitatieve regeling toe om de eigen productie te beschermen.

4. Dit artikel vormt geen beletsel voor de toekenning van subsidies aan uitsluitend nationale producenten, met inbegrip van betalingen uit de opbrengsten van interne belastingen of heffingen die overeenkomstig dit artikel worden geheven en van subsidies in de vorm van aankopen van nationale producten door de overheid.

5. Dit artikel is niet van toepassing op wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, procedures of praktijken inzake overheidsopdrachten.

6. Dit artikel doet geen afbreuk aan de bepalingen in deze overeenkomst met betrekking tot handelsbeschermingsinstrumenten.

HOOFDSTUK 5

HANDELSBEVORDERING, DOUANESAMENWERKING EN WEDERZIJDSE ADMINISTRATIEVE BIJSTAND

Artikel 36

Doelstellingen

1. De partijen erkennen het belang van douanesamenwerking en van handelsbevordering bij de ontwikkeling van het mondiale handelsstelsel. De partijen komen overeen op dit gebied nauwer samen te werken om ervoor te zorgen dat de wetgeving en procedures ter zake, alsook de bestuurlijke capaciteit van de desbetreffende diensten, voldoen aan de doelstellingen van een effectieve controle en de bevordering van de handel, en dragen bij aan de ontwikkeling en de regionale integratie van de landen die de EPO-overeenkomst hebben ondertekend.

2. De partijen erkennen dat de legitieme doelstellingen van openbaar beleid, met inbegrip van die met betrekking tot de veiligheid en de fraudebestrijding, op generlei wijze in het gedrang komen.

3. De partijen verbinden zich ertoe het vrije verkeer van de onder deze overeenkomst vallende goederen op hun grondgebied te garanderen.

Artikel 37

Douanesamenwerking en wederzijdse administratieve bijstand

1. Met het oog op de naleving van dit hoofdstuk en om doeltreffend in te spelen op de in artikel 36 genoemde doelstellingen, nemen de partijen de volgende maatregelen:

   a) zij wisselen informatie uit over douanewetgeving en -procedures;

   b) zij ontwikkelen gemeenschappelijke initiatieven op het gebied van de procedures bij invoer, uitvoer en doorvoer, alsmede initiatieven om de zakenwereld een efficiënte dienstverlening aan te bieden;

   c) zij werken samen op het gebied van de automatisering van douane- en andere handelsprocedures en bij de vaststelling van gemeenschappelijke normen voor de uitwisseling van gegevens;

   d) zij stellen, voor zover mogelijk, gemeenschappelijke standpunten vast in internationale organisaties op douanegebied, zoals de WTO, de Werelddouaneorganisatie (WDO), de Verenigde Naties (VN) en de Conferentie van de Verenigde Naties voor handel en ontwikkeling (Unctad);

e) zij werken samen bij de planning en verlening van technische bijstand, met name om hervormingen op douane- en handelsbevorderingsgebied conform deze overeenkomst te bevorderen; en

f) zij bevorderen de samenwerking tussen alle betrokken instanties, organisaties en andere instellingen, zowel in het binnenland als grensoverschrijdend.

2. Onverminderd lid 1 verlenen de diensten van de partijen elkaar administratieve bijstand in douaneaangelegenheden in overeenstemming met het protocol betreffende wederzijdse bijstand in douanezaken in bijlage E.

Artikel 38

Douanewetgeving en -procedures

1. De partijen zorgen ervoor dat hun respectieve handels- en douanewetgevingen, hun bepalingen en hun procedures gebaseerd zijn op:

a) geldende internationale instrumenten en normen op douane- en handelsgebied, met inbegrip van de materiële elementen van de Internationale Overeenkomst inzake de vereenvoudiging en harmonisatie van douaneprocedures (herziene Overeenkomst van Kyoto), het "Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade" van de WDO, het gegevensmodel van de WDO en het geharmoniseerd systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen (GS);

b) het gebruik van een enkel administratief document of een elektronisch equivalent daarvan voor de aangifte van producten bij invoer en bij uitvoer;

c) bestuursrechtelijke bepalingen die het de marktdeelnemers verhinderen onnodige en discriminerende maatregelen te treffen, een garantie bieden tegen fraude en marktdeelnemers extra faciliteiten verlenen die nauw overeenstemmen met de douanewetgeving;

d) de toepassing van moderne douanetechnieken, zoals risicobeoordeling, vereenvoudigde procedures voor de binnenkomst en de vrijgave van goederen, controles na de vrijgave van goederen en bedrijfsauditmethoden;

e) de geleidelijke ontwikkeling van systemen, met inbegrip van die welke op informatietechnologie zijn gebaseerd, om de elektronische gegevensuitwisseling tussen marktdeelnemers, douanediensten en andere betrokken instanties te bevorderen;

f) een systeem van bindende inlichtingen op douanegebied, met name over de tariefindeling en de oorsprongsregels, in overeenstemming met de wettelijke voorschriften van elke partij, mits de douanediensten over alle inlichtingen beschikken die zij noodzakelijk achten;

g) regels inzake sancties op overtredingen van de douaneregelgeving of van procedurele eisen die evenredig en niet-discriminerend zijn en waarvan de toepassing niet tot nodeloze vertragingen leidt;

h) transparante, niet-discriminerende en evenredige regels met betrekking tot de erkenning van douane-expediteurs. De partijen erkennen het belang om op termijn af te stappen van de verplichting gebruik te maken van douane-expediteurs. De partijen brengen deze kwestie ter sprake in het Speciaal comité voor douane en handelsbevordering;

i) de inachtneming van de WTO-overeenkomst met betrekking tot inspecties vóór verzending. De partijen erkennen het belang om op termijn af te stappen van alle voorgeschreven inspecties die voorafgaand aan de verzending van goederen of op de plaats van bestemming moeten plaatsvinden. De partijen brengen deze kwestie ter sprake in het Speciaal comité voor douane en handelsbevordering.

2. Om hun werkmethoden te verbeteren en ervoor te zorgen dat hun optreden niet-discriminerend, transparant en doeltreffend is, streven de partijen ernaar:

a) de nodige maatregelen te nemen om de door de douanediensten en andere instanties verlangde gegevens en documentatie te verminderen, te vereenvoudigen en te standaardiseren;

b) waar mogelijk de eisen en formaliteiten op douanegebied te vereenvoudigen, zodat goederen snel worden vrijgegeven en ingeklaard;

c) te zorgen voor doeltreffende, snelle, niet-discriminerende en voor de betrokkenen toegankelijke procedures die de uitoefening van het recht van beroep tegen administratieve maatregelen en andere besluiten van de douane betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen mogelijk maken;

d) toe te zien op de handhaving van ethische normen door middel van maatregelen die gebaseerd zijn op de beginselen van de internationale overeenkomsten en instrumenten ter zake, met name de herziene Verklaring van Arusha van 2003.

Artikel 39

Vergemakkelijking van doorvoer

1. De partijen waarborgen de vrije doorvoer van goederen over hun grondgebied volgens de route die daarvoor het meest geschikt is. Daartoe moeten eventuele beperkingen, controles of eisen gebaseerd zijn op een objectief openbaar beleid, niet-discriminerend en evenredig zijn en overal op dezelfde wijze worden toegepast.

2. Onverminderd de uitvoering van rechtmatige douanecontroles behandelen de partijen goederen in doorvoer die afkomstig zijn uit het grondgebied van de andere partij niet minder gunstig dan zij goederen uit het binnenland behandelen, bij de uitvoer, invoer en het verkeer van die goederen.

3. De partijen voeren regelingen voor douanevervoer in om het verkeer van goederen, behoudens een passende zekerheidsstelling, zonder betaling van douanerechten en andere heffingen mogelijk te maken.

4. De partijen streven ernaar regionale regelingen voor doorvoer met het oog op de vermindering van handelsbelemmeringen te bevorderen en ten uitvoer te leggen.

5. De partijen passen de internationale normen en instrumenten betreffende de doorvoer van goederen toe.

6. De partijen zien erop toe dat alle betrokken instanties op hun grondgebied gecoördineerd samenwerken om de doorvoer te vergemakkelijken en de grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen.

Artikel 40

Relaties met het bedrijfsleven

De partijen komen overeen:

a) erop toe te zien dat alle wetgeving, procedures, vergoedingen en heffingen algemeen bekend worden gemaakt door passende middelen, voor zover mogelijk langs elektronische weg;

b) de samenwerking tussen de marktdeelnemers en de betrokken diensten te stimuleren door toepassing van niet-arbitraire, openbaar toegankelijke procedures, zoals memoranda van overeenstemming op basis van die welke door de WDO zijn uitgevaardigd;

c) erop toe te zien dat hun respectieve eisen op douanegebied en aanverwante gebieden, alsmede de gerelateerde voorschriften en procedures, blijven aansluiten op de behoeften van het bedrijfsleven, dat hierbij goede praktijken worden gevolgd en dat de handel hierdoor zo min mogelijk wordt beperkt;

d) dat tijdig en regelmatig met vertegenwoordigers van de handel wordt overlegd over wetsvoorstellen en procedures met betrekking tot douane- en handelsaangelegenheden. Hiertoe worden door elke partij passende mechanismen voor regelmatig overleg tussen de diensten en het bedrijfsleven opgericht;

e) dat er voldoende tijd moet liggen tussen de bekendmaking en de inwerkingtreding van nieuwe of gewijzigde wetgeving, procedures, rechten of heffingen. De partijen publiceren administratieve berichten, met name over de eisen inzake douane-expediteurs, procedures bij binnenkomst van de goederen, openingstijden en werkwijzen van douanekantoren in havens en bij grensposten en adressen voor het inwinnen van informatie.

Artikel 41

Douanewaarde

De WTO-overeenkomst inzake de toepassing van artikel VII van de GATT 1994 is van toepassing op de voorschriften inzake de douanewaarde in de handel tussen de partijen. De partijen werken samen aan een gemeenschappelijke aanpak van problemen met betrekking tot de douanewaarde.

Artikel 42

Regionale integratie in de regio West-Afrika

1. De partijen komen overeen vorderingen te maken bij de douanehervormingen, met name de harmonisatie van procedures en voorschriften, teneinde de handel in de regio West-Afrika te bevorderen.

2. Daartoe brengen de partijen een nauwe samenwerking tot stand van alle diensten die betrokken zijn bij de uitvoering van de toepasselijke internationale normen op douanegebied.

Artikel 43

Samenwerking

1. De partijen erkennen het belang van samenwerking op douanegebied en van handelsbevordering voor de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst.

2. Overeenkomstig lid 6 van bijlage D bij het Besluit van de Algemene Raad van de WTO van 1 augustus 2004 en onverminderd het bepaalde in deel III, komen de partijen overeen passende programma's voor technische en financiële bijstand op te zetten voor de uitvoering van dit hoofdstuk, met name wat betreft:

   a) de opstelling van passende, vereenvoudigde wet- en regelgeving;

   b) voorlichting en bewustmaking van de marktdeelnemers, met inbegrip van opleiding van het betrokken personeel;

   c) capaciteitsopbouw, modernisering en interconnectie van de douanediensten en verwante diensten.

Artikel 44

Overgangsmaatregelen

1. De partijen erkennen de noodzaak van overgangsregelingen om de soepele uitvoering van dit hoofdstuk te waarborgen.

2. Onverminderd zijn WTO-verplichtingen, krijgt West-Afrika een overgangsperiode van vijf (5) jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst, om de verplichtingen uit hoofde van artikel 38, lid 1, onder b) en d), na te komen. Deze termijn kan worden herzien naar aanleiding van de resultaten van de hervormingen die de regio West-Afrika in samenwerking met de Europese Unie moet doorvoeren.

Artikel 45

Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering

1. De partijen stellen een Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering in, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de partijen.

2. Het Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering heeft de volgende taken:

   a) het zorgt voor het toezicht op de uitvoering en het beheer van dit hoofdstuk, het protocol betreffende de oorsprongsregels en het protocol betreffende wederzijdse administratieve bijstand;

   b) het dient als overleg- en discussieplatform voor alle vragen op douanegebied, met name wat betreft douaneregelingen en in- en uitklaringsprocedures, oorsprongsregels, douanewaarde, tariefindeling, douanesamenwerking en wederzijdse administratieve bijstand;

   c) het organiseert de samenwerking voor de opstelling, de tenuitvoerlegging en de controle op de toepassing van douaneregelingen en in- en uitklaringsprocedures, oorsprongsregels en wederzijdse administratieve bijstand.

3. Het Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering komt één keer per jaar bijeen; de datum en de agenda van deze vergadering worden vooraf door de partijen vastgesteld. De partijen kunnen indien nodig besluiten ad-hocvergaderingen van het comité te beleggen.

4. De partijen nemen afwisselend het voorzitterschap van het Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering waar.

5. Het Speciaal Comité voor douane en handelsbevordering brengt verslag uit aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

HOOFDSTUK 6

LANDBOUW, VISSERIJ EN VOEDSELZEKERHEID

Artikel 46

Doelstellingen

1. De partijen erkennen dat in de regio West-Afrika de sectoren landbouw, inclusief de veehouderij, en visserij een belangrijk deel van het bbp vormen, een essentiële rol spelen in de strijd tegen de voedselonzekerheid en zorgen voor een inkomen en werkgelegenheid voor het merendeel van de beroepsbevolking.

2. Deze overeenkomst beoogt door de economische en commerciële gevolgen ervan en de acties in het kader van het ontwikkelingsprogramma van de EPO een bijdrage te leveren aan een verhoging van de productiviteit, het concurrentievermogen en de diversificatie van de productie in de sectoren landbouw en visserij. Daarnaast beoogt de overeenkomst ook de ontwikkeling van de verwerkende sector en de groei van de handel in landbouwproducten, voedingsmiddelen en visserijproducten tussen de partijen te bevorderen, met als uitgangspunt een duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen.

3. De partijen erkennen de nog niet ontgonnen mogelijkheden op landbouwgebied in de regio West-Afrika en de noodzaak de tenuitvoerlegging van het nationale en regionale landbouwbeleid in deze regio te ondersteunen in het kader van de samenwerking van beide partijen overeenkomstig deel III van deze overeenkomst.

4. De partijen erkennen dat de visbestanden en de biologische en maritieme rijkdommen van groot belang zijn voor de Europese Unie en de regio West-Afrika en dat zij zich gelet op het reële risico van uitputting van de bestanden, met name door de industriële visserij, genoodzaakt zien een duurzaam beheer van de visbestanden en de aquatische hulpbronnen te bevorderen.

5. De partijen erkennen bovendien dat de visserij en de mariene ecosystemen van de West-Afrikaanse staten een rijke biologische diversiteit hebben, maar complex en fragiel zijn, en dat daarmee bij de exploitatie ervan rekening moet worden gehouden door een duurzame en doeltreffende instandhouding en een duurzaam en doeltreffend beheer van de visbestanden en de daarmee verbonden ecosystemen, op basis van wetenschappelijk advies en van het voorzorgsbeginsel zoals gedefinieerd in de Gedragscode voor een verantwoorde visserij van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO).

6. De partijen erkennen tevens het economische en sociale belang van activiteiten die verband houden met de visserij en het gebruik van de levende maritieme rijkdommen van de West-Afrikaanse staten, en de noodzaak die voordelen zoveel mogelijk te benutten ten behoeve van de voedselzekerheid, werkgelegenheid, armoedebestrijding, verhoging van de inkomsten en sociale stabiliteit van de visserijgemeenschappen.

7. De partijen erkennen dat het waarborgen van de voedselzekerheid van de bevolking en het bieden van meer bestaansmiddelen op het platteland, van essentieel belang zijn voor de armoedebestrijding als onderdeel van het ruime kader van duurzame ontwikkeling en de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling. Zij komen derhalve overeen gezamenlijk alles in het werk te stellen om verstoringen op de markten voor landbouwproducten en voedingsmiddelen in West-Afrika te voorkomen.

8. In het kader van haar beleid, inclusief haar visserijbeleid, verbindt de Europese Unie zich ertoe de West-Afrikaanse staten te ondersteunen bij de ontwikkeling van een doeltreffend toezichts-, controle- en bewakingssysteem voor de visserij.

9. De partijen komen bovendien overeen dat het voor de regio van belang is beleid in te voeren dat gericht is op een verhoging van de voordelen van de visserij ten gunste van de bevolking van de regio West-Afrika.

10. Voor de verwezenlijking van de in dit artikel genoemde doelstellingen houden de partijen ten volle rekening met de diversiteit van de economische, sociale en milieugerelateerde kenmerken en behoeften en met de ontwikkelingsstrategieën van West-Afrika.

Artikel 47

Voedselzekerheid

Wanneer de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst voor West-Afrika of een van de landen van de regio West-Afrika tot gevolg heeft of tot gevolg dreigt te hebben dat problemen ontstaan met de beschikbaarheid van of de toegang tot producten die noodzakelijk zijn om de voedselzekerheid te waarborgen, dan kan West-Afrika of het betreffende land passende maatregelen nemen in overeenstemming met de in artikel 22 beschreven procedures.

Artikel 48

Samenwerking op het gebied van landbouw en voedselzekerheid

1. De samenwerking op het gebied van landbouw en voedselzekerheid past in het kader van de artikelen 53 en 69 van de Overeenkomst van Cotonou. De partijen komen overeen dat de bepalingen van de Overeenkomst van Cotonou die betrekking hebben op dit hoofdstuk en deze overeenkomst, worden toegepast op basis van complementariteit en wederzijdse versterking.

2. Om de landen van de regio West-Afrika in staat te stellen voor hun bevolking de voedselzekerheid te waarborgen en een levensvatbare en duurzame landbouw te bevorderen, onderzoeken beide partijen overeenkomstig deel III alle samenwerkingsmaatregelen, met name om:

   a) de uitvoering van programma's op het gebied van irrigatie en waterbeheer te bevorderen;

   b) technische vooruitgang, innovatie en diversificatie in de landbouwsector te bevorderen;

   c) het gebruik van milieuvriendelijke productiemiddelen voor de landbouw te verspreiden;

   d) het onderzoek te ontwikkelen met het oog op de productie van betere zaadsoorten en het gebruik ervan door landbouwers;

e) een geïntegreerd landbouw- en veehouderijsysteem te ontwikkelen;

f) de opslag en de bewaring van landbouwproducten te verbeteren;

g) de ondersteunende en adviserende rol van de overheid ten opzichte van particuliere actoren te versterken;

h) de landbouwketens te versterken;

i) onverharde en verharde wegen aan te leggen ter ontsluiting van het platteland, om de verzameling en het vervoer van landbouwproducten te verbeteren;

j) bij te dragen aan de verbetering van waarschuwingssystemen om crisissen te voorkomen;

k) bij te dragen aan de ontwikkeling van regionale beurzen voor een betere centralisatie van informatie over de regionale beschikbaarheid van voedingsproducten;

l) de contractlandbouw met partners uit de Europese Unie te bevorderen, bijvoorbeeld wat betreft het aanbod van biologische producten;

m) nieuwe kansen in kaart te brengen voor de ontwikkeling en de uitvoer van producten waar internationaal een grote vraag naar is;

n) hervormingen van het grondrecht te bevorderen ter verbetering van de rechtszekerheid van landbouwers en zo de ontwikkeling van een efficiënte landbouw en het vrijkomen van kredieten voor particuliere investeringen in de landbouwsector te stimuleren.

3. De partijen zijn het erover eens dat in specifieke gevallen van voedselschaarste specifieke, plaatselijke voedselhulpprogramma's vereist kunnen zijn voor landen die met deze situatie te maken hebben. Deze programma's mogen echter op geen enkele wijze het voedselzekerheidsbeleid in gevaar brengen dat van toepassing is in de landen die van deze hulp gebruikmaken.

4. Om eventuele nadelige gevolgen van de invoer van voedselhulp in de regio West-Afrika te beperken, verbinden beide partijen zich ertoe voor voedselhulp de voorkeur te geven aan driehoeksmechanismen die gunstig zijn voor de verhandeling van lokale landbouwproducten.

5. De partijen benadrukken het belang van de landbouwsector voor de economie en de voedselzekerheid in West-Afrika en, in het bijzonder, de gevoeligheid van de sectoren die afhankelijk zijn van de internationale markten. Elke partij zorgt voor transparantie bij haar beleid en interne steunmaatregelen. Daartoe doet de Europese Unie West-Afrika periodiek, op elke daartoe geschikte wijze, een verslag toekomen omtrent deze maatregelen, met daarin in het bijzonder de rechtsgrondslag, de vorm van de maatregelen en de betrokken bedragen De partijen kunnen op verzoek van een partij informatie uitwisselen over alle beleidsmaatregelen op landbouwgebied.

6. De Europese Unie verbindt zich ertoe geen gebruik te maken van uitvoersubsidies voor landbouwproducten die naar West-Afrika worden uitgevoerd.

7. Voor de tenuitvoerlegging van de samenwerking op het gebied van landbouw en voedselzekerheid stellen de partijen een mechanisme van permanente dialoog over alle gebieden die in dit artikel worden genoemd in. De nadere bijzonderheden van deze dialoog worden in onderling overleg tussen de partijen vastgelegd.

Artikel 49

Samenwerking op het gebied van de visserij

1. Voor de ontwikkeling en bevordering van de samenwerking op visserijgebied overeenkomstig deel III verbinden de partijen zich tot het volgende:

   a) samen te werken voor een duurzaam beheer van de visbestanden van de regio West-Afrika en het voorzorgsbeginsel toe te passen bij de vaststelling van duurzame vangstquota en de vaststelling van de voorwaarden voor de toegang tot visbestanden, teneinde overbevissing en negatieve gevolgen voor het milieu en het ecosysteem te voorkomen;

   b) de verbetering van de voorzieningscapaciteit en het concurrentievermogen van visserijproducten te bevorderen. Daartoe verbindt de Europese Unie zich ertoe de lidstaten van de regio te ondersteunen bij het voldoen aan de eisen die voortvloeien uit sanitaire en fytosanitaire maatregelen (SPS) en bij de ontwikkeling van de regionale markt voor visserijproducten;

   c) investeringen en de toegang tot financiering te bevorderen om de productiviteit van de visserijondernemingen uit de regio te vergroten;

   d) mee te werken aan een duurzaam beheer van de ambachtelijke visserij en aan de tenuitvoerlegging van een ontwikkelingsbeleid voor aquacultuur in West-Afrika;

   e) minimummaatregelen voor schepen te ontwikkelen en voor te stellen met het oog op een beter toezicht, een betere controle en een betere bewaking van hun activiteiten;

   f) gecoördineerde inspanningen te leveren met het oog op betere middelen om illegale, ongemelde of ongereglementeerde visserij (IOO) te beletten, te ontmoedigen en uit te bannen en met het oog op passende maatregelen dienaangaande. In dit verband verbinden de partijen zich ertoe alle nodige maatregelen te nemen om een eind te maken aan de illegale visserij en de voortzetting ervan te voorkomen, onverminderd alle overige acties die zij nodig achten;

   g) een scheepscontrolesysteem (VMS) voor geheel West-Afrika op te zetten, waarbij alle West-Afrikaanse staten gebruik maken van een compatibel VMS;

   h) naast een verplicht compatibel VMS-systeem, verbindt geheel West-Afrika zich, samen met de Europese Unie, ertoe andere mechanismen te ontwikkelen die een efficiënt beleid op het gebied van toezicht en controle waarborgen;

   i) de procedures en voorwaarden voor traceerbaarheid en certificering van visserijproducten die vanuit de regio naar de Europese Unie worden uitgevoerd, te vereenvoudigen;

   j) de mechanismen en regelingen voor de controle van, de bewaking van en het toezicht op de visserij met het oog op de bestrijding van illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserij te verbeteren en te versterken, met inbegrip van de vaststelling van door schepen in acht te nemen minimummaatregelen om het toezicht, de controle en de bewaking van hun activiteiten mogelijk te maken;

   k) toestemming te verlenen voor de vaststelling van passende beschermingsmaatregelen op basis van wetenschappelijke aanbevelingen en na overleg met de verschillende belanghebbenden, inclusief de Europese Unie,

wanneer het duurzame beheer van de visbestanden en de aquatische hulpbronnen van de regio in gevaar dreigen te worden gebracht;

l) het wetenschappelijk onderzoek naar de toestand van de visbestanden van de regio West-Afrika te versterken;

m) het systeem voor informatie en statistiek voor de visserij, met name in verband met trekkende soorten, te verbeteren en te versterken;

n) de samenwerking op alle gebieden van gemeenschappelijk belang op het gebied van visserij te versterken.

Artikel 50

Regionale integratie

1. De partijen erkennen dat een sterkere integratie van de markten en sectoren voor landbouw en voedingsmiddelen tussen de West-Afrikaanse staten door de geleidelijke opheffing van overgebleven belemmeringen en de vaststelling van een passend regelgevend kader, bijdraagt aan een verdieping van het regionale integratieproces en aan de verwezenlijking van de doelstellingen van dit hoofdstuk.

2. Zij streven overeenkomstig deel III en het ontwikkelingsprogramma van de EPO naar de vaststelling en tenuitvoerlegging van regionaal sectoraal beleid inzake landbouw en visserij en verbeteren de doeltreffendheid van de regionale landbouw- en visserijmarkten.

Artikel 51

Informatie-uitwisseling en overleg over landbouw- en visserijaangelegenheden

1. De partijen komen overeen ervaringen, informatie en goede praktijken uit te wisselen en overleg te plegen over alle onderwerpen die verband houden met de doelstellingen van dit hoofdstuk en van belang zijn voor de handel tussen de partijen.

2. De partijen zijn het erover eens dat deze dialoog bijzonder nuttig is op met name de volgende gebieden:

a) de uitwisseling van informatie over de productie en de consumptie van en de handel in landbouwproducten en over de marktontwikkelingen voor landbouw- en visserijproducten;

b) de uitwisseling van informatie over het beleid en de wet- en regelgeving op het gebied van landbouw, plattelandsontwikkeling en visserij;

c) de discussie over de institutionele en beleidsveranderingen die nodig zijn voor de hervorming van de landbouw- en de visserijsector en de opstelling en tenuitvoerlegging van regionaal beleid op het gebied van landbouw, voeding, plattelandsontwikkeling en visserij met het oog op de regionale integratie;

d) de uitwisseling van standpunten over nieuwe technologieën en over beleid en maatregelen inzake kwaliteitscontrole;

e) de uitwisseling van standpunten voor een beter inzicht in en toezicht op de in de Europese Unie geldende particuliere normen.

DEEL III

SAMENWERKING MET HET OOG OP DE TENUITVOERLEGGING VAN DE DIMENSIE ONTWIKKELING EN DE VERWEZENLIJKING VAN DE DOELSTELLINGEN VAN DE EPO

Artikel 52

Doelstellingen

1. De partijen verbinden zich er in het kader van deze overeenkomst toe hun samenwerking te versterken en gezamenlijk te streven naar de tenuitvoerlegging van de EPO en de verwezenlijking van de doelstellingen ervan. De Europese Unie verbindt zich ertoe West-Afrika bij de tenuitvoerlegging van een EPO die tot ontwikkeling zal leiden.

2. De gezamenlijke verbintenis van de partijen past in een visie van ontwikkeling van de regio West-Afrika en draagt bij tot de verwezenlijking van de in deel I van deze overeenkomst vastgestelde prioriteiten. Daartoe erkennen zij dat een verbeterde toegang tot de markt van de Europese Unie ontoereikend is voor een nuttige integratie van de regio West-Afrika in de wereldhandel. Ook verbinden zij zich ertoe doeltreffende maatregelen uit te voeren die in de regio West-Afrika een bijdrage beogen te leveren aan de totstandkoming van een sterke, concurrerende en gediversifieerde economische basis, aan de verdieping van de economische integratie van de regio en aan de aanpassing ervan aan de nieuwe context die deze overeenkomst creëert, teneinde profijt te trekken uit het economische partnerschap.

Artikel 53

Beginselen

1. De partijen komen overeen een samenwerking aan te gaan die erop gericht is West-Afrika op financieel en technisch gebied steun te bieden bij zijn inspanningen bij het uitvoeren van de verplichtingen die het in het kader van deze overeenkomst is aangegaan. Daarnaast beoogt deze samenwerking de regio West-Afrika te helpen bij het wegnemen van beperkingen die de diversificatie en de verhoging van zijn productie in de weg staan, om de intraregionale handel uit te breiden en profijt te trekken uit de openstelling van de Europese markt. Zij verbinden zich ertoe het ontwikkelingsprogramma van de EPO (Paped) ten uitvoer te leggen om de doelstellingen van deze overeenkomst te verwezenlijken. Daartoe worden de bepalingen van de Overeenkomst van Cotonou betreffende regionale economische samenwerking en integratie zodanig ten uitvoer gelegd dat de voordelen van de onderhavige overeenkomst zo groot mogelijk zijn.

2. De partijen komen overeen een samenhang tot stand te brengen tussen de ontwikkelingssamenwerking en de internationale verplichtingen van de partijen op het gebied van duurzame ontwikkeling en regionale ontwikkelingsstrategieën.

3. De door deze overeenkomst vastgestelde nieuwe handelsregeling en de verplichtingen uit hoofde van de ontwikkelingssamenwerking vullen elkaar aan en dragen samen bij aan de ontwikkelingsdimensie van de overeenkomst. De nieuwe handelsregeling berust overeenkomstig artikel 2, lid 4, van deze overeenkomst op reciprociteit, houdt rekening met het verschil in ontwikkeling en biedt een speciale, gedifferentieerde behandeling en een geleidelijke, asymmetrische liberalisering voor West-Afrika.

4. Verder komen de partijen overeen dat de bepalingen van dit deel niet aldus worden uitgelegd dat West-Afrika wordt verhinderd zijn groei- en ontwikkelingsdoelstellingen na te streven, zijn beleid uit te voeren en zijn regionale integratie tot stand te brengen.

Artikel 54

Nadere financieringsbepalingen

1. De Europese Unie verbindt zich ertoe de acties en projecten die verband houden met de ontwikkelingsdimensie van de overeenkomst te ondersteunen. De financiering van de Europese Unie[2] met betrekking tot de ontwikkelingssamenwerking tussen West-Afrika en de Europese Unie ter ondersteuning van de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst, vindt plaats in het kader van:

   a) passende voorschriften en procedures van de Overeenkomst van Cotonou, met name de programmeringsprocedures van het Europees Ontwikkelingsfonds;

   b) toepasselijke instrumenten die uit de algemene begroting van de Europese Unie worden gefinancierd;

   c) andere financiële mechanismen die moeten worden gecreëerd wanneer de Overeenkomst van Cotonou afloopt.

2. De lidstaten van de Europese Unie verbinden zich er gezamenlijk toe steun te bieden aan ontwikkelingsacties ten behoeve van de regionale economische samenwerking en de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst, zowel op nationaal als op regionaal niveau, door middel van hun respectieve ontwikkelingsbeleid en -instrumenten, onder meer in het kader van de hulp voor handel, en in overeenstemming met de beginselen van doeltreffendheid, coördinatie en complementariteit van de hulp.

3. De Europese Unie en haar lidstaten verbinden zich ertoe de ontwikkelingsdimensie van de overeenkomst te financieren gedurende een tijdvak dat ten minste overeenstemt met de duur van de liberalisering van de handel door West-Afrika in het kader van deze overeenkomst, overeenkomstig de financiële instrumenten, de wettelijke bepalingen van de partijen en de beginselen van artikel 2 van deze overeenkomst.

4. De Europese Unie en haar lidstaten verbinden zich ertoe West-Afrika te steunen bij het vrijmaken van aanvullende financiering voor de ontwikkelingsdimensie van de overeenkomst bij andere donoren.

Artikel 55

Ontwikkelingsprogramma van de EPO

Ter ondersteuning van de autonome inspanningen van de regio om zich te ontwikkelen, nemen de partijen de financiële en technische maatregelen die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van het ontwikkelingsprogramma van de EPO (Paped) en de verwezenlijking van de doelstellingen ervan, in overeenstemming met artikel 54 hierboven, om de ontwikkelingsdimensie van deze overeenkomst gestalte te geven.

---

[2] Exclusief de lidstaten.

Artikel 56

Paped-doelstellingen

1. Het ontwikkelingsprogramma van de EPO past in het kader van een langetermijnvisie om de ontwikkelingsdoelstellingen van de overeenkomst te bereiken. De algemene doelstelling van dit programma is het opbouwen van een concurrerende regionale economie die harmonieus is geïntegreerd in de wereldeconomie en groei en duurzame ontwikkeling stimuleert. Er wordt een samenhang gecreëerd tussen het Paped en het programma voor hulp voor handel van de regio West-Afrika en de regionale strategieën voor economische en sectorale ontwikkeling van deze regio.

2. Specifiek wordt via het ontwikkelingsprogramma van de EPO beoogd de regio West-Afrika in staat te stellen volledig profijt te trekken uit de kansen die de EPO biedt en het hoofd te bieden aan de aanpassingskosten en de uitdagingen die verband houden met de tenuitvoerlegging van de overeenkomst.

3. Daartoe draagt het programma bij aan:

   a) de verwezenlijking van een snelle en duurzame, werkgelegenheid creërende economische groei, die bijdraagt aan een duurzame economische ontwikkeling en het terugdringen van de armoede in de regio West-Afrika;

   b) een grotere diversificatie en een groter concurrentievermogen van de economieën van de regio West-Afrika;

   c) de groei van de productie en van de inkomens van de bevolking;

   d) de verdieping van het regionale integratieproces en de groei van de intraregionale handel;

   e) de groei van de marktaandelen van de regio West-Afrika op de Europese markt, onder andere via een betere toegang tot die markt;

   f) de bevordering van investeringen in West-Afrika en van het partnerschap tussen de particuliere sectoren van de Europese Unie en West-Afrika, en de verbetering van het ondernemingsklimaat in de regio West-Afrika.

Artikel 57

Paped-assen

Het werkgebied van het ontwikkelingsprogramma van de EPO is gericht op vijf assen:

a) de diversificatie en de groei van de productiecapaciteit;

b) de ontwikkeling van de intraregionale handel en de bevordering van de toegang tot de internationale markten;

c) de verbetering en versterking van de nationale en regionale handelsinfrastructuur;

d) de verwezenlijking van de noodzakelijke aanpassingen en de inaanmerkingneming van de overige handelsgerelateerde behoeften;

e) de tenuitvoerlegging en de follow-up en evaluatie van de EPO door de regio West-Afrika.

Artikel 58

Nadere bepalingen voor de tenuitvoerlegging van het Paped

1. Op het ontwikkelingsprogramma van de EPO is een protocol van toepassing dat onlosmakelijk deel uitmaakt van de overeenkomst en is opgenomen in bijlage F. De nadere bepalingen voor de tenuitvoerlegging van dit programma zijn in dit protocol vastgelegd.

2. Het Paped wordt ten uitvoer gelegd aan de hand van een activiteitenmatrix met een financiële beoordeling, een tijdschema en indicatoren voor het toezicht op de tenuitvoerlegging. De Europese Unie en haar lidstaten gaan een financieel engagement aan voor de verwezenlijking van de activiteitenmatrix overeenkomstig artikel 54 hierboven.

3. Het Paped wordt op door de partijen overeengekomen tijden periodiek beoordeeld. Het Paped wordt regelmatig herzien op basis van de resultaten van de uitvoering ervan en de impact van de overeenkomst. Daartoe kunnen middels een mechanisme dat gebaseerd is op gezamenlijk vastgestelde indicatoren, de tenuitvoerlegging van het programma en de beoordeling van de impact continu worden gevolgd.

4. In het kader van de in lid 3 genoemde gezamenlijke beoordeling streven de partijen naar synergie tussen enerzijds het tempo waarmee de regio West-Afrika zijn verplichtingen uitvoert en anderzijds de voortgang die wordt geboekt bij de tenuitvoerlegging van de activiteiten en programma's van het Paped, daaronder begrepen het aantrekken van middelen voor de financiering ervan, en bij de verbetering van het concurrentievermogen en de productiecapaciteit van de regio. De partijen nemen in het kader van de Gezamenlijke Raad voor de EPO maatregelen in overeenstemming met deze overeenkomst, in het bijzonder artikel 54, om deze synergie te versterken.

Artikel 59

Ondersteuning van de uitvoering van de voorschriften

De partijen komen overeen dat de uitvoering van de handelsgerelateerde voorschriften, waarvoor de samenwerkingsgebieden in de verschillende hoofdstukken van deze overeenkomst zijn gepreciseerd, van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen van deze overeenkomst. De samenwerking op dit gebied geschiedt in overeenstemming met de bepalingen van artikel 54.

Artikel 60

Fiscale aanpassing

1. De partijen erkennen de uitdagingen waarvoor de regio West-Afrika zich gesteld kan zien bij de afschaffing of forse verlaging van de douanerechten waarin deze overeenkomst voorziet; zij komen overeen op dit gebied een dialoog te voeren en samen te werken.

2. Gelet op het door de partijen in deze overeenkomst overeengekomen tijdschema voor afschaffing van rechten, komen de partijen overeen een intensieve dialoog te voeren over de fiscale hervormingen en aanpassingsmaatregelen die nodig zijn om het begrotingstekort te corrigeren en het begrotingsevenwicht in de landen van de regio West-Afrika op termijn te waarborgen.

3. West-Afrika verbindt zich ertoe fiscale hervormingen door te voeren in het kader van de door de liberalisering ingegeven fiscale overgang. De Europese Unie verbindt zich ertoe West-Afrika te ondersteunen bij de uitvoering van deze hervormingen. Gelet op deze hervormingen verbindt de Europese Unie zich ertoe financiële middelen beschikbaar te stellen ter dekking van de door de partijen overeengekomen netto fiscale impact voor het bedoelde tijdvak van afschaffing van rechten.

Artikel 61

Instrumenten

1. In het kader van de uitvoering van deel III van deze overeenkomst komen de partijen de instelling van de volgende instrumenten overeen:

   a) het observatiepunt voor het concurrentievermogen;

   b) het regionaal EPO-fonds.

2. Het observatiepunt voor het concurrentievermogen is een van de instrumenten voor het toezicht op en de beoordeling van de tenuitvoerlegging van de overeenkomst. Het omvat duidelijke indicatoren voor het toezicht op en de beoordeling van de impact van de EPO. Deze indicatoren worden bij de ondertekening van de overeenkomst ingevoerd.

3. De partijen erkennen het nut van regionale financieringsmechanismen. Het regionaal EPO-fonds is het belangrijkste instrument voor de financiering van het ontwikkelingsprogramma van de EPO. Dit instrument verdient de voorkeur voor het kanaliseren van de steun van de Europese Unie en haar lidstaten.

4. Daartoe wordt het regionaal EPO-fonds opgericht door en voor de regio om de financiering op regionaal en zo nodig nationaal niveau te kanaliseren en de steunmaatregelen voor deze overeenkomst doeltreffend ten uitvoer te leggen.

5. De Europese Unie en haar lidstaten verbinden zich ertoe hun steun te verlenen via de financieringsmechanismen van de regio zelf of via mechanismen die gekozen zijn door de overeenkomstsluitende landen. Bij de tenuitvoerlegging van deze mechanismen worden de beginselen van doeltreffendheid van de hulp van de Verklaring van Parijs in acht genomen om een eenvoudige, doeltreffende en snelle tenuitvoerlegging te waarborgen. De partijen kunnen andere financieringsmechanismen of -regelingen overeenkomen.

6. De nadere bepalingen voor de werking van de twee in lid 1 van dit artikel bedoelde instrumenten worden door het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO vastgesteld.

DEEL IV

VERMIJDEN EN BESLECHTEN VAN GESCHILLEN

HOOFDSTUK 1

DOEL, TOEPASSINGSGEBIED EN PARTIJEN

Artikel 62

Doel

Het doel van dit deel van de overeenkomst is het vaststellen van methoden om geschillen tussen de partijen te vermijden en te beslechten om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen.

Artikel 63

Toepassingsgebied

1. Dit deel is van toepassing op alle geschillen over de uitlegging of toepassing van deze overeenkomst, onder voorbehoud van de artikelen 20 en 21.

2. In afwijking van lid 1 is de procedure van artikel 98 van de Overeenkomst van Cotonou van toepassing bij geschillen over de financiering van ontwikkelingssamenwerking.

Artikel 64

Partijen bij het geschil

1. De Europese Unie en haar lidstaten worden als één partij beschouwd in het kader van de vermijding en beslechting van geschillen die voortvloeien uit de toepassing van deze overeenkomst.

2. De Ecowas, de Waemu en het geheel van de West-Afrikaanse staten, inclusief Mauritanië, worden ook als één partij beschouwd in het kader van de vermijding en beslechting van geschillen die voortvloeien uit de toepassing van deze overeenkomst.

HOOFDSTUK 2

VERMIJDEN VAN GESCHILLEN: OVERLEG EN BEMIDDELING

Artikel 65

Overleg

1. De partijen streven ernaar de in artikel 63 bedoelde geschillen te beslechten door te goeder trouw overleg te plegen om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen.

2. Een partij verzoekt de andere partij schriftelijk om overleg, met een kopie aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO, waarbij zij aangeeft om welke maatregel het gaat en met welke bepalingen van de overeenkomst de maatregel niet in overeenstemming zou zijn.

3. Het overleg vindt plaats binnen veertig (40) dagen na de datum van indiening van het verzoek. Het overleg wordt zestig (60) dagen na de datum van indiening van het verzoek geacht te zijn afgesloten, tenzij beide partijen overeenkomen het overleg voort te zetten. Alle tijdens het overleg verstrekte informatie wordt vertrouwelijk behandeld.

4. Overleg over urgente kwesties, zoals over bederfelijke waren of seizoensgebonden goederen, vindt plaats binnen vijftien (15) dagen na de datum van indiening van het verzoek en wordt dertig (30) dagen na de datum van indiening van het verzoek geacht te zijn afgesloten.

5. In alle fasen van de geschillenvermijding en -beslechting besteedt de Europese Unie bijzondere aandacht aan de situatie, de zorgen en de specifieke belangen van de West-Afrikaanse staten en de regio West-Afrika.

6. Indien het overleg niet binnen de in lid 3 of lid 4 genoemde termijnen plaatsvindt, of indien het overleg is afgesloten zonder dat een voor beide partijen bevredigende oplossing is bereikt, kan de klagende partij gebruikmaken van de in deze overeenkomst neergelegde arbitrageprocedure.

Artikel 66

Bemiddeling

1. Indien het overleg niet tot een voor beide partijen bevredigende oplossing leidt, kunnen de partijen overeenkomen een beroep te doen op een bemiddelaar. Tenzij de partijen anders overeenkomen, heeft het mandaat van de bemiddelaar betrekking op de in het verzoek om overleg genoemde aangelegenheid.

2. Tenzij de partijen bij het geschil binnen tien (10) dagen na de datum van indiening van het verzoek om bemiddeling overeenstemming bereiken over een bemiddelaar, wijst de voorzitter van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO of diens vertegenwoordiger, aangezocht door de meest gerede partij, door loting een bemiddelaar aan uit de personen die op de in artikel 83 bedoelde lijst zijn opgenomen en geen onderdaan van een van de partijen zijn. De loting vindt binnen twintig (20) dagen na de datum van indiening van het verzoek om bemiddeling plaats in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van elk van de partijen.

3. De bemiddelaar roept de partijen uiterlijk dertig (30) dagen na zijn aanwijzing bijeen. Hij krijgt de stukken van elke partij uiterlijk vijftien (15) dagen voor de bijeenkomst en hij geeft uiterlijk vijfenveertig (45) dagen na zijn aanwijzing een advies.

4. Het advies van de bemiddelaar kan een of meer aanbevelingen omvatten over de wijze waarop het geschil in overeenstemming met de in artikel 63 bedoelde bepalingen kan worden opgelost. Het advies van de bemiddelaar is niet bindend.

5. De partijen kunnen overeenkomen de in lid 3 genoemde termijnen te wijzigen. De bemiddelaar kan op verzoek van een van de partijen of op eigen initiatief eveneens besluiten deze termijnen te wijzigen wegens buitengewone moeilijkheden die de betrokken partij ondervindt of wegens de complexiteit van de aangelegenheid.

6. De bemiddelingsprocedure, en in het bijzonder alle tijdens de procedure verstrekte informatie en door de partijen ingenomen standpunten, blijven vertrouwelijk.

HOOFDSTUK 3

PROCEDURES VOOR DE BESLECHTING VAN GESCHILLEN

Afdeling I – Arbitrageprocedure

Artikel 67

Inleiding van de arbitrageprocedure

1. Wanneer de partijen er niet in zijn geslaagd het geschil door middel van het in artikel 65 bedoelde overleg of de in artikel 66 bedoelde bemiddeling op te lossen, kan de klagende partij verzoeken om de instelling van een arbitragepanel.

2. Het verzoek om instelling van een arbitragepanel moet schriftelijk worden gedaan bij de partij waartegen de klacht is gericht en bij het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO. De klagende partij vermeldt in haar verzoek de specifieke situatie en/of de maatregel die in het geding is en legt uit waarom die situatie en/of maatregel een inbreuk op deze overeenkomst vormt.

Artikel 68

Samenstelling van het arbitragepanel

1. Een arbitragepanel bestaat uit drie scheidsrechters.

2. De partijen voeren binnen tien (10) dagen na de datum van indiening van het verzoek om instelling van een arbitragepanel bij het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO overleg over de samenstelling van het arbitragepanel.

3. Wanneer de partijen binnen de in lid 2 genoemde termijn geen overeenstemming bereiken over de samenstelling van het arbitragepanel, kan elke partij de voorzitter van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO of diens vertegenwoordiger verzoeken alle drie panelleden door loting aan te wijzen uit de in artikel 83 bedoelde lijst, te weten één lid uit de personen die door de klagende partij zijn aangewezen, één lid uit de personen die door de partij waartegen de klacht is gericht zijn aangewezen en één lid uit de personen die door beide partijen zijn aangewezen om als voorzitter te fungeren. Wanneer de partijen het over een of meer leden van het arbitragepanel eens zijn, worden de overige leden volgens dezelfde procedure geselecteerd.

4. De voorzitter van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO of diens vertegenwoordiger wijst in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van elke partij, binnen vijf (5) dagen na ontvangst van het in lid 3 bedoelde verzoek, door loting de scheidsrechters aan. De dag en het tijdstip van de selectie worden aan de partijen kenbaar gemaakt. Verzuimt een van de partijen, na daartoe te zijn opgeroepen, een vertegenwoordiger te sturen, dan beïnvloedt dat de geldigheid van de selectie niet.

5. De datum van instelling van het arbitragepanel is de datum waarop de drie scheidsrechters worden aangewezen.

6. De nadere bepalingen voor het dragen van de arbitragekosten zijn te vinden in het reglement van orde.

Artikel 69

Tussentijds verslag van het arbitragepanel

Het arbitragepanel legt in de regel uiterlijk honderdtwintig (120) dagen na de datum waarop het is ingesteld een tussentijds verslag met een beschrijving van het geschil en met zijn bevindingen en conclusies aan de partijen over. Elke partij kan het arbitragepanel binnen vijftien (15) dagen na de overlegging van het tussentijdse verslag schriftelijk commentaar over specifieke aspecten van dat verslag doen toekomen.

Artikel 70

Uitspraken van het arbitragepanel

1. Het arbitragepanel maakt zijn uitspraak uiterlijk binnen honderdvijftig (150) dagen na de datum waarop het is ingesteld aan de partijen en aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO bekend. Wanneer het van oordeel is dat deze termijn niet kan worden gehaald, stelt de voorzitter van het arbitragepanel de partijen en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO hiervan schriftelijk in kennis, met opgave van de redenen voor de vertraging en de datum waarop het panel zijn werk denkt te kunnen voltooien. De uitspraak mag in geen geval later dan honderdtachtig (180) dagen na de instelling van het panel worden gedaan.

2. In dringende gevallen, ook wanneer de zaak betrekking heeft op bederfelijke waren of seizoensgebonden goederen, stelt het arbitragepanel alles in het werk om binnen vijfenzeventig (75) dagen na de datum waarop het is ingesteld, uitspraak te doen. De uitspraak mag in geen geval later dan negentig (90) dagen na de instelling van het panel worden gedaan. Het arbitragepanel kan binnen tien (10) dagen na de datum waarop het is ingesteld een voorlopige uitspraak doen over de vraag of het een zaak dringend acht.

3. Elke partij kan het arbitragepanel verzoeken een aanbeveling te doen over de wijze waarop de partij waartegen de klacht is gericht, de overeenkomst kan naleven.

Afdeling II – Naleving

Artikel 71

Naleving van de uitspraak van het arbitragepanel

Elke partij neemt alle noodzakelijke maatregelen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven; de partijen streven ernaar overeenstemming te bereiken over de termijn waarbinnen zij de uitspraak zullen naleven.

Artikel 72

Redelijke termijn voor naleving

1. Uiterlijk dertig (30) dagen na de kennisgeving van de uitspraak van het arbitragepanel aan de partijen stelt de partij waartegen de uitspraak is gericht de klagende partij en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO in kennis van de tijd die zij nodig heeft om de uitspraak na te leven (hierna "redelijke termijn" genoemd).

2. Indien de partijen het niet eens zijn over een redelijke termijn voor naleving van de uitspraak van het arbitragepanel, verzoekt de klagende partij het arbitragepanel binnen twintig (20) dagen na de in lid 1 bedoelde kennisgeving schriftelijk om een redelijke termijn vast te stellen. Dit verzoek wordt op hetzelfde moment ook aan de andere partij en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO meegedeeld. Het arbitragepanel stelt de partijen en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO binnen dertig (30) dagen na de indiening van het verzoek in kennis van zijn besluit ter zake.

3. Het arbitragepanel houdt bij de vaststelling van de redelijke termijn rekening met de tijd die het de partij waartegen de uitspraak is gericht normaliter kost om wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen vast te stellen die vergelijkbaar zijn met die welke door die partij noodzakelijk worden geacht om naleving te waarborgen. Elke partij kan een raming indienen van de normale tijd die voor de vaststelling van deze maatregelen nodig is. Het arbitragepanel kan ook rekening houden met aantoonbare

capaciteitsbeperkingen die van invloed kunnen zijn op de vaststelling van de noodzakelijke maatregelen door de partij waartegen de uitspraak is gericht.

4. Indien het arbitragepanel, of een of meer van de leden ervan, niet opnieuw kan (kunnen) bijeenkomen, is de procedure van artikel 68 van toepassing. De termijn voor de uitspraak bedraagt vijfenveertig (45) dagen na de datum van indiening van het in lid 2 bedoelde verzoek.

5. De partijen kunnen de redelijke termijn in onderlinge overeenstemming verlengen.

Artikel 73

Onderzoek van maatregelen die met het oog op de naleving van de uitspraak van het arbitragepanel zijn genomen

1. De partij waartegen de uitspraak is gericht, stelt de andere partij en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO voor afloop van de redelijke termijn in kennis van de maatregelen die zij heeft genomen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven.

2. Wanneer er tussen de partijen onenigheid bestaat over de verenigbaarheid van de maatregelen waarvan overeenkomstig lid 1 is kennisgegeven met de bepalingen van deze overeenkomst, kan de klagende partij het arbitragepanel schriftelijk verzoeken hierover uitspraak te doen. In dat verzoek wordt aangegeven om welke specifieke maatregelen het gaat en wordt uitgelegd waarom deze niet verenigbaar zijn met de bepalingen van deze overeenkomst. Het arbitragepanel deelt zijn uitspraak binnen negentig (90) dagen na de datum van indiening van het verzoek mee. In dringende gevallen, zoals wanneer de zaak betrekking heeft op bederfelijke waren of seizoensgebonden goederen, deelt het arbitragepanel zijn uitspraak binnen vijfenveertig (45) dagen na de datum van indiening van het verzoek mee.

3. Indien het arbitragepanel, of een of meer van de leden ervan, niet opnieuw kan (kunnen) bijeenkomen, is de procedure van artikel 68 van toepassing. De termijn voor de uitspraak bedraagt honderdvijf (105) dagen na de datum van indiening van het in lid 2 bedoelde verzoek.

Artikel 74

Tijdelijke maatregelen bij niet-naleving

1. Indien de partij waartegen de uitspraak is gericht niet voor afloop van de redelijke termijn kennisgeeft van de maatregelen die zij heeft genomen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven, of indien het arbitragepanel oordeelt dat de maatregelen waarvan overeenkomstig artikel 73, lid 1, is kennisgegeven, niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen van die partij uit hoofde van artikel 71, biedt die partij de klagende partij op haar verzoek een tijdelijke compensatie aan.

2. Indien de partijen binnen dertig (30) dagen na het eind van de redelijke termijn of na de in artikel 73 bedoelde uitspraak van het arbitragepanel dat een maatregel die is genomen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven niet in overeenstemming is met artikel 71, geen overeenstemming bereiken over compensatie, is de klagende partij gerechtigd om, na de andere partij hiervan in kennis te hebben gesteld, passende maatregelen vast te stellen. Wanneer de klagende partij dergelijke maatregelen vaststelt, streeft zij ernaar maatregelen te kiezen die zo min mogelijk van invloed zijn op de verwezenlijking van de doelstellingen van deze overeenkomst.

In voorkomend geval wordt bij de tijdelijke maatregelen rekening gehouden met de impact ervan op de economie van de West-Afrikaanse staten; deze maatregelen mogen geen invloed hebben op de verlening van ontwikkelingshulp aan de regio West-Afrika.

3. De Europese Unie betracht de nodige terughoudendheid bij het eisen van compensatie of bij de vaststelling van passende maatregelen uit hoofde van de leden 1 en 2 van dit artikel en houdt er rekening mee dat de West-Afrikaanse staten ontwikkelingslanden zijn.

4. De passende maatregelen of de compensatie zijn tijdelijk en worden niet langer toegepast wanneer de maatregel waarvan de onverenigbaarheid is vastgesteld, is ingetrokken of zodanig is gewijzigd dat zij in overeenstemming met artikel 71 is gebracht, of wanneer de partijen overeenkomen de geschillenbeslechtingsprocedure te beëindigen.

Artikel 75

Onderzoek van nalevingsmaatregelen die na de vaststelling van passende maatregelen zijn genomen

1. De partij waartegen de uitspraak is gericht, stelt de andere partij en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO in kennis van de maatregelen die zij heeft genomen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven en verzoekt daarbij om beëindiging van de toepassing van maatregelen door de klagende partij.

2. Indien de partijen niet binnen dertig (30) dagen na de datum van kennisgeving overeenstemming bereiken over de verenigbaarheid van de maatregelen waarvan is kennisgegeven met de bepalingen van deze overeenkomst, verzoekt de klagende partij het arbitragepanel schriftelijk hierover uitspraak te doen. Dit verzoek wordt aan de andere partij en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO meegedeeld. Het arbitragepanel doet binnen vijfenveertig (45) dagen na de indiening van het verzoek uitspraak en de partijen en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO worden van de uitspraak in kennis gesteld. Indien het arbitragepanel oordeelt dat maatregelen die zijn genomen, niet met deze overeenkomst in overeenstemming zijn, onderzoekt het of het passend is dat de klagende partij de maatregelen blijft toepassen. Oordeelt het arbitragepanel dat de maatregelen in overeenstemming zijn, dan beëindigt de klagende partij de toepassing van de maatregelen.

3 Indien het arbitragepanel, of een of meer van de leden ervan, niet opnieuw kan (kunnen) bijeenkomen, is de procedure van artikel 68 van toepassing. De termijn voor de uitspraak bedraagt zestig (60) dagen na de datum van indiening van het in lid 2 bedoelde verzoek.

Afdeling III – Gemeenschappelijke bepalingen en overgangsbepalingen

Artikel 76

Voor beide partijen bevredigende oplossing

De partijen kunnen te allen tijde een voor beide partijen bevredigende oplossing overeenkomen. Zij stellen het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO in kennis van hetgeen zij zijn overeengekomen. De goedkeuring van de onderling overeengekomen oplossing beëindigt de procedure.

Artikel 77

Reglement van orde

Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO keurt een reglement van orde goed binnen drie (3) maanden na de datum waarop het is ingesteld.

Artikel 78

Inlichtingen en technisch advies

Het arbitragepanel kan op verzoek van een partij of op eigen initiatief bij alle bronnen, met inbegrip van de bij het geschil betrokken partijen, de inlichtingen inwinnen die het voor de arbitrageprocedure nuttig acht. Het arbitragepanel heeft tevens het recht deskundigen om advies te vragen wanneer het dat nuttig acht. Alle op deze manier verkregen informatie moet aan beide partijen worden meegedeeld en voor commentaar aan hen worden voorgelegd.

Artikel 79

Werktalen

1. Als gemeenschappelijke werktalen hanteren de partijen in procedures ter vermijding en beslechting van geschillen het Engels, het Frans of het Portugees.
2. Voor de mondelinge opmerkingen en schriftelijke stukken van de partijen wordt een van deze drie officiële talen gebruikt.

Artikel 80

Interpretatieregels

Arbitragepanels leggen de bepalingen van deze overeenkomst uit volgens de gebruikelijke regels voor de interpretatie van internationaal publiekrecht, met inbegrip van die in het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht. Uitspraken van een arbitragepanel kunnen de rechten en verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst niet verruimen of beperken.

Artikel 81

Uitspraken van het arbitragepanel

1. Het arbitragepanel besluit bij consensus. Wanneer het evenwel niet mogelijk is bij consensus tot een besluit te komen, wordt een besluit bij meerderheid van stemmen genomen.
2. De uitspraak vermeldt de vastgestelde feiten, de toepasselijkheid van de relevante bepalingen van deze overeenkomst en de motivering van alle bevindingen en conclusies van het arbitragepanel. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO maakt de uitspraak van het arbitragepanel openbaar, maar kan ook besluiten dat niet te doen.
3. In de uitspraak van het arbitragepanel wordt uitdrukkelijk vermeld op welke wijze rekening is gehouden met flexibele aspecten, inclusief de speciale en gedifferentieerde behandeling, die zijn bepaald in deze overeenkomst, indien deze door een van de partijen zijn aangevoerd.
4. In afwijking van artikel 64 duiden de maatregelen die zijn genomen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven specifiek het land of de landen aan waarvan is

vastgesteld dat zijn of hun maatregelen een inbreuk op deze overeenkomst vormen. Dientengevolge kan een land geen sancties worden opgelegd als hem niet kan worden verweten dat hij een verplichting uit deze overeenkomst niet is nagekomen.

Artikel 82

Overgangsbepaling

Om rekening te houden met de bijzondere situatie van de regio West-Afrika, komen de partijen overeen dat gedurende een overgangsperiode van tien (10) jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst, de Europese Unie de voorkeur geeft aan overleg en bemiddeling bij de beslechting van geschillen en zich terughoudend opstelt bij haar eisen.

HOOFDSTUK 4

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 83

Lijst van scheidsrechters

1. Uiterlijk drie (3) maanden na de instelling van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO, stelt dit comité een lijst van vijftien (15) scheidsrechters op. Elke partij wijst vijf scheidsrechters aan. De partijen wijzen in onderling overleg de laatste vijf scheidsrechters aan die geen onderdaan van een van de partijen zijn en aan wie kan worden gevraagd als voorzitter van het arbitragepanel te fungeren. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO ziet erop toe dat de lijst te allen tijde uit dit aantal personen blijft bestaan en dat de verschillende specialismes van de internationale handel en van het economisch en handelspartnerschap tussen de twee regio's zijn vertegenwoordigd.

2. Scheidsrechters hebben gespecialiseerde kennis of ervaring op het gebied van het recht en de internationale handel. Zij zijn onafhankelijk, treden op persoonlijke titel op, nemen geen instructies aan van enige organisatie of regering, zijn niet verbonden aan de regering van een van de partijen en houden zich aan de aan het reglement van orde gehechte gedragscode.

Artikel 84

Relatie tot WTO-verplichtingen

1. Arbitragepanels die krachtens deze overeenkomst zijn ingesteld, doen geen uitspraak in geschillen die verband houden met de rechten en verplichtingen van elke partij krachtens de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO).

2. Het beroep op de bepalingen in deze overeenkomst over de beslechting van geschillen doet geen afbreuk aan enige rechtsvordering in het kader van de WTO, met inbegrip van die tot beslechting van een geschil. Wanneer echter een partij in verband met een specifieke maatregel een procedure voor de beslechting van een geschil heeft ingeleid, hetzij krachtens artikel 67, lid 1, van deze overeenkomst, hetzij krachtens de WTO-overeenkomst, kan deze in verband met dezelfde maatregel geen procedure voor geschillenbeslechting in het andere forum inleiden totdat de eerste procedure is afgesloten. Voor de toepassing van dit lid worden procedures voor geschillenbeslechting krachtens de WTO-overeenkomst geacht door een partij te zijn ingeleid wanneer deze partij overeenkomstig artikel 6 van het WTO-

memorandum van overeenstemming inzake de beslechting van geschillen een verzoek om instelling van een arbitragepanel heeft ingediend.

3. Deze overeenkomst belet een partij niet een schorsing van verplichtingen die is toegestaan door het Orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO, ten uitvoer te leggen. De WTO-overeenkomst belet de partijen niet voordelen uit hoofde van deze overeenkomst te schorsen.

Artikel 85

Termijnen

1. De in dit deel vastgestelde vervaltermijnen, met inbegrip van die waarbinnen arbitragepanels uitspraak moeten doen, worden gerekend in kalenderdagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop het desbetreffende besluit wordt genomen of het desbetreffende feit plaatsvindt. Wanneer de laatste dag niet op een werkdag valt, wordt de afloop van de termijn naar de volgende werkdag verschoven.

2. Alle in dit deel van de overeenkomst vermelde termijnen kunnen in onderlinge overeenstemming tussen de partijen worden verlengd.

Artikel 86

Samenwerking

De partijen komen overeen overeenkomstig deel III samen te werken, ook financieel, op het gebied van juridische bijstand en met name capaciteitsopbouw, om West-Afrika in staat te stellen gebruik te maken van het in deze overeenkomst neergelegde geschillenbeslechtingsmechanisme.

DEEL V

ALGEMENE UITZONDERINGEN

Artikel 87

Algemene uitzonderingsclausule

Mits de hieronder bedoelde maatregelen niet zodanig worden toegepast dat zij een middel tot een willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tussen de partijen bij soortgelijke omstandigheden, of een verkapte beperking van het recht van vestiging of van de handel in goederen of diensten vormen, wordt geen bepaling in deze overeenkomst uitgelegd als beletsel voor het vaststellen of toepassen door de partijen van maatregelen die:

a) noodzakelijk zijn ter bescherming van de openbare zeden, orde of veiligheid;

b) noodzakelijk zijn ter bescherming van het leven of de gezondheid van mensen, dieren of planten;

c) noodzakelijk zijn voor de handhaving van wetten of voorschriften die niet strijdig zijn met deze overeenkomst, met inbegrip van maatregelen die betrekking hebben op:

   i) het voorkomen van misleidende of frauduleuze praktijken of op middelen om de gevolgen van de niet-nakoming van contracten te compenseren;

ii) de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met de verwerking en verspreiding van persoonsgegevens en op de bescherming van de vertrouwelijke aard van persoonlijke dossiers en rekeningen;

iii) de veiligheid;

iv) de handhaving van douanevoorschriften; of

v) de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten;

d) verband houden met de invoer of de uitvoer van goud of zilver;

e) betrekking hebben op de bescherming van nationaal artistiek, historisch of archeologisch erfgoed;

f) betrekking hebben op de instandhouding van niet-hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen, indien die maatregelen gepaard gaan met beperkingen van de binnenlandse productie of het binnenlandse verbruik van goederen, het binnenlandse aanbod of verbruik van diensten of met beperkingen voor binnenlandse investeerders;

g) betrekking hebben op voortbrengselen van gevangenisarbeid;

h) van wezenlijk belang zijn voor het verwerven of distribueren van producten die algemeen of plaatselijk zeldzaam zijn. Dergelijke maatregelen moeten evenwel in overeenstemming zijn met het beginsel dat de partijen recht hebben op een billijk aandeel in het internationale aanbod van dergelijke producten. Alle voornoemde maatregelen die niet in overeenstemming zijn met andere bepalingen van deze overeenkomst, worden beëindigd zodra de omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot de maatregelen, niet meer bestaan.

Artikel 88

Uitzonderingen met betrekking tot de nationale veiligheid

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst wordt zodanig uitgelegd dat:

a) zij een partij verplicht gegevens te verstrekken waarvan zij openbaarmaking in strijd acht met haar wezenlijke veiligheidsbelangen;

b) zij de partijen belet maatregelen te nemen die zij ter bescherming van hun wezenlijke veiligheidsbelangen noodzakelijk achten en die:

i) betrekking hebben op splijt- of fusiestoffen of op grondstoffen waaruit deze kunnen worden vervaardigd;

ii) betrekking hebben op economische activiteiten die direct of indirect de bevoorrading van een militaire inrichting als doel hebben;

iii) verband houden met de productie van of de handel in wapens, munitie en oorlogstuig;

iv) betrekking hebben op overheidsopdrachten die onontbeerlijk zijn voor de nationale veiligheid of voor de nationale defensie;

v) in tijden van oorlog of ernstige internationale spanningen worden genomen;

c) zij een partij belet maatregelen te nemen tot uitvoering van haar verplichtingen met het oog op de handhaving van de internationale vrede en veiligheid.

2. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO wordt voor zover mogelijk ingelicht over maatregelen die krachtens lid 1, onder b) en c), worden genomen en over de datum van beëindiging daarvan.

Artikel 89

Betalingsbalansproblemen

1. In geval van ernstige problemen of dreigende ernstige problemen op het gebied van de betalingsbalans en de buitenlandse financiële positie, mag een partij beperkingen instellen of handhaven op de handel in goederen en diensten en ten aanzien van betalingen en kapitaaltransacties, met name met betrekking tot directe investeringen.

2. De partijen streven ernaar de toepassing van beperkende maatregelen als bedoeld in lid 1 zoveel mogelijk te vermijden.

3. Beperkende maatregelen die krachtens dit artikel worden ingesteld of gehandhaafd dienen niet-discriminerend en van beperkte duur te zijn en mogen niet verder reiken dan hetgeen noodzakelijk is om de moeilijkheden betreffende de betalingsbalans en de buitenlandse financiële positie op te lossen. Zij dienen in overeenstemming te zijn met de voorwaarden van de WTO-overeenkomsten en in voorkomend geval de Statuten van het Internationaal Monetair Fonds.

4. Wanneer een partij beperkende maatregelen instelt of handhaaft of wijzigingen van dergelijke maatregelen vaststelt, stelt zij de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis en legt zij deze zo spoedig mogelijk een tijdschema voor de opheffing van de maatregelen voor.

5. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO pleegt snel overleg. Tijdens dit overleg worden de betalingsbalanspositie van de betrokken partij of partijen en de in het kader van dit artikel ingestelde of gehandhaafde beperkingen beoordeeld, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de volgende factoren:

   a) de aard en omvang van de betalingsbalansproblemen en de moeilijkheden met betrekking tot de buitenlandse financiële positie;

   b) het buitenlandse economische en handelsklimaat;

   c) andere corrigerende maatregelen die genomen kunnen worden.

6. Tijdens het overleg wordt nagegaan of bij de beperkende maatregelen de leden 3 en 4 van dit artikel in acht zijn genomen. Alle bevindingen van statistische en andere aard die van het Internationaal Monetair Fonds afkomstig zijn met betrekking tot deviezen, monetaire reserves en de betalingsbalans worden aanvaard, en de conclusies worden gebaseerd op het oordeel van het Fonds over de betalingsbalans en de buitenlandse financiële positie van de betrokken partij.

Artikel 90

Belastingen

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst of in een in het kader van deze overeenkomst getroffen regeling wordt uitgelegd als beletsel voor de partijen om bij de toepassing van de desbetreffende bepalingen van hun belastingwetgeving onderscheid te maken tussen belastingplichtigen die niet in dezelfde situatie verkeren, in het bijzonder met betrekking tot hun verblijfplaats of de plaats waar hun kapitaal is geïnvesteerd.

2. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst of in een in het kader van deze overeenkomst getroffen regeling wordt uitgelegd als beletsel voor het aannemen of toepassen van maatregelen ter voorkoming van belastingfraude of -ontduiking op basis van overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belastingheffing, andere belastingregelingen of de interne belastingwetgeving.

3. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst is van invloed op de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van enig belastingverdrag. In geval van strijdigheid tussen deze overeenkomst en een dergelijk verdrag heeft dat verdrag voorrang voor zover het de strijdige bepalingen betreft.

DEEL VI

INSTITUTIONELE BEPALINGEN

Artikel 91

Gemeenschappelijke organen van de EPO

Er wordt een institutioneel kader opgezet voor het toezicht op en de tenuitvoerlegging van de economische partnerschapsovereenkomst tussen West-Afrika en de Europese Unie, dat bestaat uit de volgende organen:

a) de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie;

b) het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO West-Afrika-Europese Unie;

c) het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie;

d) het Gemengd raadgevend comité West-Afrika-Europese Unie.

Artikel 92

Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie

1. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie is belast met het toezicht op de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst. De Raad komt op ministerieel niveau bijeen.

2 Zonder afbreuk te doen aan de taken van de Raad van Ministers ACS-EU als neergelegd in artikel 15 van de Overeenkomst van Cotonou, ziet de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie toe op de werking van de institutionele bepalingen van deze overeenkomst en op de tenuitvoerlegging ervan, alsook op de verwezenlijking van de doelstellingen ervan. Hij behandelt ook alle belangrijke vraagstukken die zich in het kader van deze overeenkomst voordoen en alle andere bilaterale, multilaterale of internationale vraagstukken van gemeenschappelijk belang die van invloed zijn op het economisch en handelspartnerschap tussen de partijen.

3. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie behandelt ook voorstellen en aanbevelingen van de partijen met het oog op herziening van deze overeenkomst, overeenkomstig de procedures van artikel 111.

4. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie komt eenmaal om de twee (2) jaar bijeen. Hij kan ook buitengewone zittingen beleggen indien de omstandigheden zulks vereisen.

Artikel 93

Samenstelling en reglement van orde

1. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie bestaat enerzijds uit leden van de Raad van de Europese Unie en leden van de Europese Commissie en anderzijds uit leden van het Ministerieel toezichtcomité voor de EPO West-Afrika-Europese Unie, alsook uit de voorzitters van de Ecowas- en de Waemu-commissie.

2. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie stelt zijn reglement van orde vast.

3. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie wordt afwisselend voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Europese Unie en door een vertegenwoordiger van West-Afrika, zulks overeenkomstig het bepaalde in zijn reglement van orde.

4. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie verstrekt periodieke verslagen over de werking van deze overeenkomst aan de Raad van Ministers die is opgericht overeenkomstig artikel 15 van de Overeenkomst van Cotonou.

5. De leden van de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie zich kunnen laten vertegenwoordigen, zulks overeenkomstig het bepaalde in het reglement van orde.

Artikel 94

Beslissingsbevoegdheden en procedures

1. Voor de verwezenlijking van de doelstellingen van deze overeenkomst heeft de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie beslissingsbevoegdheid ten aanzien van alle in deze overeenkomst genoemde aangelegenheden.

2. De besluiten zijn bindend voor de partijen, die voor de uitvoering ervan alle nodige maatregelen treffen overeenkomstig hun intern recht.

3. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie kan ook aanbevelingen doen.

4. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie stelt in onderling overleg tussen de partijen besluiten en aanbevelingen vast.

Artikel 95

Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO West-Afrika-Europese Unie

1. Voor de uitvoering van zijn missie wordt de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie bijgestaan door het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO, dat bestaat uit door de partijen aangewezen hoge ambtenaren of hun vertegenwoordigers. Elke partij mag elke aangelegenheid met betrekking tot de toepassing van de overeenkomst of het verwezenlijken van de doelstellingen ervan aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO voorleggen.

2. De Gezamenlijke Raad voor de EPO stelt het reglement van orde van het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO vast en keurt dit goed. Het Gemengd

comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO wordt afwisselend voor een periode van één (1) jaar voorgezeten door een vertegenwoordiger van de ene of de andere partij. Het comité brengt jaarlijks verslag uit aan de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie.

3. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO wordt in het bijzonder belast met de volgende taken:

a) op handelsgebied:

i) zorg dragen voor de tenuitvoerlegging en correcte toepassing van deze overeenkomst en samenwerkingsprioriteiten dienaangaande bespreken en daarover aanbevelingen doen;

ii) toezicht houden op de verdere uitwerking van de bepalingen van deze overeenkomst en de resultaten van de toepassing ervan beoordelen;

iii) maatregelen treffen om geschillen over de uitlegging of de toepassing van de overeenkomst in overeenstemming met deel IV te vermijden, en eventueel toch ontstane geschillen oplossen;

iv) de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie bijstaan bij de vervulling van zijn taken;

v) toezicht houden op de ontwikkeling van de regionale integratie en van de economische en handelsbetrekkingen tussen de partijen;

vi) toezicht houden op de gevolgen van de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst voor de duurzame ontwikkeling van de partijen en deze gevolgen evalueren;

vii) bespreken en uitvoeren van maatregelen ter bevordering van de handel, van investeringen en van zakelijke mogelijkheden tussen de partijen;

viii) bespreken van alle aangelegenheden die verband houden met deze overeenkomst en alle kwesties die gevolgen kunnen hebben voor de verwezenlijking van de doelstellingen ervan;

b) op het gebied van ontwikkeling:

i) de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie bijstaan bij de vervulling van zijn taken met betrekking tot aangelegenheden in verband met ontwikkelingssamenwerking die onder deze overeenkomst vallen;

ii) toezicht houden op de tenuitvoerlegging van de samenwerkingsbepalingen in deze overeenkomst en coördineren van maatregelen ter zake met andere donoren;

iii) aanbevelingen doen over handelsgerelateerde samenwerking tussen de partijen;

iv) periodiek evalueren van de in deze overeenkomst neergelegde samenwerkingsprioriteiten en in voorkomend geval aanbevelingen doen over het opnemen van nieuwe prioriteiten;

v) evalueren en bespreken van samenwerkingsaangelegenheden die verband houden met de regionale integratie en de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst.

4. In het kader van de uitvoering van zijn taken kan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO:

   a) speciale commissies of organen instellen ter behandeling van aangelegenheden die onder zijn bevoegdheid vallen, en de samenstelling, de taken en het reglement van orde van deze speciale commissies of organen vaststellen, alsmede daar toezicht op houden;

   b) alle onder deze overeenkomst vallende onderwerpen behandelen en passende maatregelen nemen ter uitvoering van zijn taken;

   c) besluiten nemen of aanbevelingen doen in de gevallen waarin deze overeenkomst hierin voorziet of wanneer de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie hem deze uitvoeringsbevoegdheid heeft verleend. In dergelijke gevallen stelt het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO in onderling overleg tussen de partijen besluiten en aanbevelingen vast.

5. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO komt eenmaal per jaar, afwisselend in elk van de regio's, bijeen voor een algehele evaluatie van de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst; de datum en de agenda worden vooraf door de partijen vastgesteld. Het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO kan indien nodig buitengewone zittingen beleggen om zijn taken uit hoofde van lid 3, onder a) en b), uit te voeren.

Artikel 96

Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie

1. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie vormt een kader voor overleg en dialoog tussen de leden van het Europees Parlement en de parlementen van de Ecowas en de Waemu. Het comité komt met door hemzelf te bepalen tussenpozen bijeen. Het werkt samen met de in artikel 17 van de Overeenkomst van Cotonou bedoelde Paritaire Parlementaire Vergadering.

2. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie bestaat enerzijds uit leden van het Europees Parlement en anderzijds uit leden van de regionale parlementen van West-Afrika. De vertegenwoordigers van de partijen kunnen deelnemen aan de vergaderingen van het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie.

3. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie stelt zijn reglement van orde vast en stelt de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie hiervan in kennis.

4. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie wordt afwisselend voorgezeten door een lid van het Europees Parlement en door een lid van de parlementen van de Ecowas en de Waemu, zulks overeenkomstig het bepaalde in het reglement van orde.

5. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie kan de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie om voor de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst relevante inlichtingen verzoeken, en de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie verstrekt het comité de gevraagde inlichtingen.

6. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie wordt in kennis gesteld van de besluiten en aanbevelingen van de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie.

7. Het Gemengd parlementair comité West-Afrika-Europese Unie kan aanbevelingen doen aan de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie en het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

Artikel 97

Gemengd raadgevend comité West-Afrika-Europese Unie

1. Het Gemengd raadgevend comité heeft tot taak de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie bij te staan om de dialoog en de samenwerking tussen de economische en sociale partners van beide partijen te bevorderen. Deze dialoog en samenwerking betreffen alle economische, sociale en milieugerelateerde aspecten van de betrekkingen tussen de partijen die in de context van de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst aan de orde komen.

2. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie beslist over het lidmaatschap van het Gemengd raadgevend comité West-Afrika-Europese Unie, en waarborgen daarbij een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van alle belanghebbenden.

3. Het Gemengd raadgevend comité West-Afrika-Europese Unie oefent zijn activiteiten uit in overleg met de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie of op eigen initiatief en doet aanbevelingen aan de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie. Vertegenwoordigers van de partijen kunnen de vergaderingen van het Gemengd raadgevend comité bijwonen.

4. Het Gemengd raadgevend comité West-Afrika-Europese Unie stelt zijn reglement van orde vast in overleg met de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie. Het comité komt met door hemzelf te bepalen tussenpozen bijeen.

5. Het Gemengd raadgevend comité voor de EPO West-Afrika-Europese Unie kan aanbevelingen doen aan de Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie en aan het Gemengd comité voor de tenuitvoerlegging van de EPO.

Artikel 98

Financiering van de werking van de institutionele bepalingen

De partijen komen overeen overeenkomstig deel III van deze overeenkomst samen te werken om de in artikel 91 bedoelde organen te financieren. De nadere financieringsbepalingen worden vastgelegd in de reglementen van orde van deze organen in overleg met de Gezamenlijke Raad voor de EPO.

DEEL VII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 99

Definitie van de partijen en naleving van verplichtingen

1. De overeenkomstsluitende partijen bij deze overeenkomst zijn de Europese Unie en West-Afrika.

2. De Europese Unie omvat de Europese Unie en haar lidstaten of de Europese Unie of haar lidstaten, binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden zoals deze voortvloeien uit het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

3. West-Afrika omvat de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas), de West-Afrikaanse Economische en Monetaire Unie (Waemu) en hun lidstaten binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden zoals neergelegd in de verdragen betreffende de Ecowas en de Waemu, en Mauritanië.

4. De partijen treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die vereist zijn om aan hun verplichtingen te voldoen en zien erop toe dat de in deze overeenkomst aangegeven doelstellingen worden bereikt.

Artikel 100

Contactpunten en uitwisseling van informatie

1. Om de communicatie te vergemakkelijken en een doeltreffende tenuitvoerlegging van deze overeenkomst te waarborgen, wijst elk van de partijen bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst een contactpunt aan. De aanwijzing van contactpunten doet geen afbreuk aan de specifieke aanwijzing van bevoegde autoriteiten in het kader van specifieke bepalingen van deze overeenkomst.

2. Wanneer een partij daarom verzoekt, geeft het contactpunt van de andere partij aan welk bureau of welke ambtenaar verantwoordelijk is voor enige aangelegenheid die betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van de overeenkomst en verleent het de nodige hulp om de communicatie met de verzoekende partij te vergemakkelijken.

3. Wanneer de andere partij daarom verzoekt en voor zover de wettelijke mogelijkheid daartoe bestaat, verstrekt elke partij via haar contactpunt informatie en beantwoordt zij onverwijld elke vraag van de andere partij over een bestaande of voorgestelde maatregel die gevolgen kan hebben voor de handel tussen de partijen.

Artikel 101

Transparantie

1. De partijen zien erop toe dat alle wetten, regelingen, procedures en administratieve beschikkingen van algemene aard, alsmede alle internationale verbintenissen over enige handelsaangelegenheid die onder deze overeenkomst valt, onverwijld gepubliceerd worden of openbaar ter beschikking worden gesteld en onder de aandacht van de andere partij worden gebracht.

2. Onverminderd de transparantiebepalingen in deze overeenkomst wordt de in dit artikel bedoelde informatie geacht te zijn verstrekt wanneer de informatie beschikbaar is gesteld door middel van een passende kennisgeving aan de WTO of wanneer de informatie beschikbaar is gesteld op een officiële, voor iedereen kosteloos toegankelijke website van de betrokken partij.

Artikel 102

Vertrouwelijkheid

Geen enkele bepaling in deze overeenkomst verplicht een partij ertoe vertrouwelijke informatie te verstrekken wanneer bekendmaking ervan de rechtshandhaving belemmert,

anderszins in strijd is met het openbaar belang of schadelijk is voor de rechtmatige handelsbelangen van bepaalde openbare of particuliere ondernemingen, tenzij bekendmaking nodig mocht zijn in het kader van een procedure voor geschillenbeslechting ingevolge deel IV van deze overeenkomst. Wanneer een krachtens artikel 68 opgericht panel bekendmaking nodig acht, ziet het erop toe dat de vertrouwelijkheid volledig in acht wordt genomen.

Artikel 103

Regionale preferentie

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst verplicht een partij ertoe de andere partij bij deze overeenkomst een gunstiger behandeling toe te kennen dan die welke binnen elk van de partijen als onderdeel van haar respectieve regionale integratieproces van toepassing is.

2. Wanneer een land van West-Afrika of de economische gemeenschappen ervan de Europese Unie of een van haar lidstaten in het kader van deze overeenkomst een gunstiger behandeling of een voordeel toekent of andersom, geldt deze gunstiger behandeling of dit voordeel ook onmiddellijk en onvoorwaardelijk voor elke andere overeenkomstsluitende staat.

3. De bepalingen van deze overeenkomst mogen niet zodanig worden uitgelegd dat de Europese Unie of West-Afrika verplicht zijn elkaar een preferentiële behandeling toe te kennen omdat de Europese Unie of de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten en Mauritanië op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst partij bij een overeenkomst inzake regionale economische integratie zijn.

Artikel 104

Ultraperifere gebieden van de Europese Unie

1. Gezien de geografische nabijheid van de ultraperifere gebieden van de Europese Unie en West-Afrika en ter versterking van de economische en sociale banden tussen deze gebieden en West-Afrika, streven de partijen ernaar tussen de ultraperifere gebieden en West-Afrika met name de samenwerking op alle door deze overeenkomst bestreken gebieden te vergemakkelijken en daarnaast de handel in goederen en diensten te bevorderen, investeringen aan te moedigen en het vervoer en communicatieverbindingen te stimuleren.

2. De in lid 1 genoemde doelstellingen worden waar mogelijk nagestreefd door de gezamenlijke deelname van de West-Afrikaanse staten en de ultraperifere gebieden in kaderprogramma's en specifieke maatregelen van de Europese Unie op door deze overeenkomst bestreken gebieden te stimuleren.

3. De Europese Unie streeft naar coördinatie tussen de verschillende financiële instrumenten van het cohesie- en ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie, teneinde de samenwerking tussen West-Afrika en de ultraperifere gebieden van de Europese Unie op door deze overeenkomst bestreken gebieden te stimuleren.

4. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst belet de Europese Unie bestaande maatregelen toe te passen die zijn gericht op verbetering van de structurele economische en sociale situatie van de ultraperifere gebieden ingevolge artikel 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 105

Relatie tot andere overeenkomsten

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst wordt uitgelegd als beletsel voor de goedkeuring door de Europese Unie of door een van de West-Afrikaanse staten van maatregelen die passend worden geacht met betrekking tot deze overeenkomst, overeenkomstig de desbetreffende bepalingen van de Overeenkomst van Cotonou.

2. De partijen komen overeen dat geen enkele bepaling in deze overeenkomst hen verplicht te handelen op een wijze die in strijd is met hun verplichtingen uit hoofde van de WTO.

Artikel 106

Rendez-vousclausule

1. De partijen komen overeen de onderhandelingen over een complete regionale overeenkomst voort te zetten.

2. Onverminderd de inhoud van de navolgende onderwerpen en zonder vooruit te lopen op de resultaten van deze onderhandelingen, zullen deze besprekingen gaan over:

   a) diensten;

   b) intellectuele eigendom en innovatie, inclusief traditionele kennis en genetische hulpbronnen;

   c) lopende betalingen en het kapitaalverkeer;

   d) bescherming van persoonsgegevens;

   e) investeringen;

   f) mededinging;

   g) consumentenbescherming;

   h) duurzame ontwikkeling;

   i) overheidsopdrachten.

3. Voor de in lid 1 genoemde doelstellingen en binnen zes (6) maanden na het sluiten van deze overeenkomst, stellen de partijen een routekaart vast met het tijdschema en de voorwaarden voor deze onderhandelingen.

Artikel 107

Bekrachtiging en inwerkingtreding

1. Deze overeenkomst wordt door de ondertekenende partijen bekrachtigd of goedgekeurd overeenkomstig hun respectieve grondwettelijke regels en procedures.

2. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de eerste maand volgende op de neerlegging van de akten van bekrachtiging van alle lidstaten van de Europese Unie en ten minste twee derde van de landen van de regio West-Afrika en van de akte van goedkeuring van deze overeenkomst door de Europese Unie.

3. In afwachting van de inwerkingtreding van deze overeenkomst komen West-Afrika en de Europese Unie, middels kennisgeving, overeen de overeenkomst volledig of gedeeltelijk voorlopig toe te passen. Van de voorlopige toepassing wordt kennis

gegeven aan de depositaris. De overeenkomst wordt voorlopig toegepast vanaf één (1) maand na ontvangst van de laatste kennisgeving van voorlopige toepassing.

4. Indien de partijen in afwachting van de inwerkingtreding van de overeenkomst besluiten deze voorlopig toe te passen, wordt met iedere verwijzing naar de datum van inwerkingtreding, de datum bedoeld waarop deze voorlopige toepassing van kracht wordt.

5. In afwijking van lid 3 kunnen West-Afrika en de Europese Unie stappen nemen om de overeenkomst, voor zover haalbaar, reeds vóór de voorlopige toepassing volledig of gedeeltelijk toe te passen.

Artikel 108

Depositarissen

De akten van bekrachtiging of goedkeuring worden neergelegd bij het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie, in het geval van de Europese Unie, en bij de commissie van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten, in het geval van de West-Afrikaanse staten. De Ecowas-commissie en het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie brengen de overeenkomstsluitende partijen hiervan terstond op de hoogte.

Artikel 109

Duur

1. Deze overeenkomst geldt voor onbepaalde tijd.

2. Elke partij kan de andere partij schriftelijk in kennis stellen van haar voornemen deze overeenkomst op te zeggen.

3. De opzegging wordt zes (6) maanden na de kennisgeving aan de andere partij van kracht.

Artikel 110

Territoriaal toepassingsgebied

Deze overeenkomst is van toepassing op de grondgebieden waar het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie van toepassing is, onder de in dat verdrag neergelegde voorwaarden, en op de grondgebieden van de West-Afrikaanse staten. Verwijzingen in deze overeenkomst naar "grondgebied" worden in deze zin begrepen.

Artikel 111

Herzieningsclausule

1. De partijen komen overeen om deze overeenkomst in voorkomend geval en overeenkomstig artikel 92 om de vijf (5) jaar, gerekend vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst, te beoordelen of te herzien.

2. Uiterlijk twaalf (12) maanden voor het verstrijken van elke periode van vijf jaar stellen de partijen elkaar in kennis stellen van de bepalingen van de overeenkomst die zij met het oog op eventuele wijziging opnieuw willen bezien. Tien (10) maanden voor het verstrijken van de lopende periode van vijf jaar openen de partijen onderhandelingen om na te gaan welke wijzigingen eventueel moeten worden aangebracht in de overeenkomst. Bij deze herziening wordt rekening gehouden met

de ervaringen die de partijen bij de tenuitvoerlegging van de overeenkomst hebben opgedaan.

3. Niettegenstaande deze tijdslimiet kunnen de partijen zo nodig overwegen deze overeenkomst te herzien, met name wanneer de Overeenkomst van Cotonou afloopt.

4. Wanneer een partij verzoekt bepalingen van de overeenkomst te herzien, beschikt de andere partij over een termijn van twee (2) maanden om te verzoeken ook andere bepalingen die verband houden met de bepalingen waarvoor het eerste verzoek is ingediend, te herzien.

Artikel 112

Toetreding van nieuwe lidstaten tot de Europese Unie

1. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie wordt in kennis gesteld van elk verzoek van een derde staat om toe te treden tot de Europese Unie. Tijdens de onderhandelingen tussen de Europese Unie en de staat die het verzoek heeft ingediend, verstrekt de Europese Unie West-Afrika alle relevante informatie, en West-Afrika stelt van zijn kant de Europese Unie in kennis van zijn zorgen, zodat zij daar ten volle rekening mee kan houden. De Europese Unie stelt West-Afrika in kennis van elke toetreding tot de Europese Unie.

2. Elke nieuwe lidstaat van de Europese Unie wordt vanaf de datum van zijn toetreding partij bij deze overeenkomst door middel van een daartoe strekkende clausule in de akte van toetreding. Indien de akte van toetreding tot de Europese Unie niet voorziet in een automatische toetreding van de lidstaat tot deze overeenkomst, treedt de betrokken lidstaat toe door neerlegging van een akte van toetreding bij het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie, dat hiervan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift doet toekomen aan West-Afrika.

3. De partijen onderzoeken de gevolgen voor deze overeenkomst van de toetreding van nieuwe lidstaten tot de Europese Unie. De Gezamenlijke Raad voor de EPO West-Afrika-Europese Unie kan de nodige overgangs- of wijzigingsmaatregelen vaststellen.

Artikel 113

Authentieke teksten

Deze overeenkomst is opgesteld in twee exemplaren in de Bulgaarse, Deense, Duitse, Engelse, Estse, Finse, Franse, Griekse, Hongaarse, Italiaanse, Kroatische, Letse, Litouwse, Maltese, Nederlandse, Poolse, Portugese, Roemeense, Sloveense, Slowaakse, Spaanse, Tsjechische en Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

Artikel 114

Bijlagen

De bijlagen, protocollen en verklaringen bij deze overeenkomst vormen daarvan een integrerend onderdeel.

ONDERTEKENING DOOR DE PARTIJEN

LIJST VAN BIJLAGEN

Bijlage A:	Protocol betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden voor administratieve samenwerking
Bijlage B:	Douanerechten op producten van oorsprong uit West-Afrika
Bijlage C:	Douanerechten op producten van oorsprong uit de Europese Unie
Bijlage D:	Aanhangsels van hoofdstuk 3 inzake technische handelsbelemmeringen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen
Bijlage E:	Protocol betreffende wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken
Bijlage F:	Protocol betreffende het ontwikkelingsprogramma van de EPO (Paped)